

**IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I
POSLOVANJA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME U 2011. GODINI**

Zagreb, studeni 2012. godine

Sadržaj

Uvod	04
1 Djelatnost Hrvatskog zavoda za norme	05
2 Članovi Hrvatskog zavoda za norme	06
3 Tijela Hrvatskog zavoda za norme	07
3.1 Stručno vijeće	07
3.2 Upravno vijeće	08
3.3 Ravnatelj	08
4 Opći akti Hrvatskog zavoda za norme	08
5 Unutrašnja pravila o radu Hrvatskog zavoda za norme	08
6 Rad Hrvatskog zavoda za norme	09
6.1 Razvoj ljudskih potencijala	09
6.2 Prostor za rad	12
6.3 Rad tehničkih odbora	13
6.4 Preustroj tehničke infrastrukture	14
6.5 Hrvatske norme	21
6.5.1 Prihvaćanje međunarodnih i europskih norma	21
6.5.2 Broj hrvatskih norma	21
6.5.3 Glasovanje na radne dokumente europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija	23
6.5.4 Dostava podataka o prihvaćenim europskim normama i postupak obavješćivanja (notifikacije)	24
6.6 Doprinos normizacije primjeni pravne stečevine koja se odnosi na sigurnost proizvoda	25
6.7 Članstvo i rad u tijelima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju	27
6.7.1 Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO i IEC)	27
6.7.2 Europske organizacije za normizaciju (CEN i CENELEC)	27
6.7.3 Europski institut za telekomunikacijske norme (ETSI)	28
6.7.4 Suradnja s nacionalnim normiranim tijelima drugih država	28
6.7.5 Suradnja s drugim tijelima u Republici Hrvatskoj	29
6.7.6 Sudjelovanje u pregovorima RH/EU	29
6.8 Informatički sustav HZN-a	29
6.9 Normoteka i rad s korisnicima	32
6.10 Kontaktna točka za Codex Alimentarius	35
6.11 Informacijska središnjica u smislu sporazuma WTO/TBT	37
6.12 Pružanje drugih vrsta usluga	37
6.12.1 Dodjela registracijskih brojeva	37
6.12.2 Seminari, predavanja i radionice za izobrazbu korisnika u području primjene norma	38
6.12.3 Usluge informiranja korisnika norma	38
6.13 Izdavačka djelatnost	39
6.13.1 Objavljivanje hrvatskih norma	39
6.13.2 Objavljivanje drugih normativnih dokumenata	39
6.13.3 Službeno glasilo	40
6.13.4 Druge publikacije	40
6.14 Aktivnosti u promicanju normizacije	41
6.14.1 Predstavljanje Hrvatskog zavoda za norme	41
6.14.2 Obilježavanje Svjetskog dana norma 2011. godine	41
6.14.3 Međunarodna suradnja	42
6.15 Aktivnosti HZN-a na distribuciji norma i normativnih dokumenata	42
6.16 Sustav upravljanja kvalitetom HZN-a	43
7 Financijsko izvješće	44

7.1	Prihodi	44
7.2	Rashodi	45
	Zaključak	47

UVOD

Normizacija je u Republici Hrvatskoj na nacionalnoj razini započela 1992. godine u okviru Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo (DZNM). Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo osnovan je na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu republičke uprave (Narodne novine, 73/91) te je između ostalog obavljao i ulogu nacionalnoga normirnog tijela.

Godine 2003. Hrvatski sabor donio je Zakon o normizaciji (Narodne novine 163/03) na temelju kojeg je Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme (Narodne novine, 154/04, 44/05, 30/10) kao neovisne javne ustanove. Hrvatski zavod za norme počeo je s radom kao samostalna javna ustanova 1. srpnja 2005. godine.

Osnutkom Hrvatskog zavoda za norme nacionalna normizacijska djelatnost nastavljena je u HZN-u koji je od Državnog zavoda za mjeriteljstvo preuzeo materijalna sredstva i opremu te djelatnike koji su obavljali poslove u području normizacije. Od tada, u skladu sa Zakonom o normizaciji, Hrvatski zavod za norme zastupa Republiku Hrvatsku u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama.

Uredbom o izmjeni Uredbe o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme (Narodne novine 30/10) prenesena je nadležnost nad radom Hrvatskog zavoda za norme s ministarstva nadležnog za poslove znanosti na ministarstvo nadležno za poslove gospodarstva.

Zakonom o normizaciji utvrđena su načela i ciljevi hrvatske normizacije, organizacija i djelovanje Hrvatskog zavoda za norme te pripremanje i izdavanje hrvatskih norma

Hrvatska se normizacija temelji na sljedećim načelima:

- pravu dragovoljnog sudjelovanja svih zainteresiranih strana u postupku pripreme i prihvaćanja hrvatskih norma te dragovoljnoj primjeni hrvatskih norma
- konsenzusu o sadržaju hrvatskih norma
- javnosti rada u svim fazama pripreme norma i obavješćivanju javnosti o normizacijskom radu
- sprječavanju prevladavanja pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom
- međusobnoj usklađenosti hrvatskih norma
- uzimanju u obzir dostignutog stanja tehnike te rezultata europske i međunarodne normizacije.

Ciljevi su hrvatske normizacije:

- povećanje razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanje zdravlja i života ljudi te zaštita okoliša
- promicanje kakvoće proizvoda, procesa i usluga
- osiguranje svrsishodnog korištenja rada, gradiva i energije
- poboljšanje proizvodne učinkovitosti ograničenjem raznolikosti, osiguranjem spojivosti i zamjenjivosti
- uklanjanje tehničkih zapreka u međunarodnoj trgovini.

Hrvatski zavod za norme predstavlja Republiku Hrvatsku kao punopravni član u Međunarodnoj organizaciji za normizaciju ISO (International Organization for Standardization), Međunarodnom elektrotehničkom povjerenstvu IEC (International Electrotechnical Commission), Europskom odboru za normizaciju CEN (European Committee for Standardization) i Europskom odboru za elektrotehničku normizaciju CENELEC (European Committee for Electrotechnical Standardization) te u Europskom institutu za telekomunikacijske norme ETSI (European Telecommunications Standards Institute) kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske.

Ovo Izvješće o izvršenju programa rada i poslovanja Hrvatskog zavoda za norme odnosi se na 2011. godinu.

1 DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Djelatnost HZN-a utvrđena je člankom 5. Zakona o normizaciji i člankom 4. Uredbe o osnivanju HZN-a, tako da HZN obavlja ove poslove:

1. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme i druge dokumente iz područja normizacije
2. predstavlja hrvatsku normizaciju u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama
3. održava zbirku hrvatskih norma i vodi registar hrvatskih norma
4. uređuje, izdaje i raspačava hrvatske norme, druge dokumente i publikacije iz područja normizacije
5. uspostavlja i održava baze podataka o normama i drugim dokumentima iz područja normizacije te daje obavijesti o normama i drugim dokumentima
6. u službenom glasilu objavljuje obavijesti o hrvatskim normama te obavijesti o drugim dokumentima iz područja normizacije
7. osigurava informacije o nacionalnim, europskim i međunarodnim normama cjelokupnoj javnosti, a posebno gospodarstvu
8. promiče uporabu hrvatskih norma
9. nabavlja i održava zbirke europskih, međunarodnih te važnijih nacionalnih i granskih normativnih dokumenata
10. uspostavlja infrastrukturu savjetodavnih (programski odbori) i tehničkih tijela (tehnički odbori/pododbori i radne skupine) za obavljanje poslova hrvatske normizacije
11. osigurava i koordinira sudjelovanje hrvatskih predstavnika u radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju
12. surađuje s nacionalnim normiranim tijelima drugih država
13. obavlja poslove informativne središnjice za WTO TBT
14. obavlja poslove kontaktne točke za Codex Alimentarius
15. obavlja poslove povezane s obavješćivanjem u području tehničkih norma i propisa
16. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme za primjenu tehničkog zakonodavstva
17. uspostavlja i održava bazu podataka o hrvatskim normama povezanim s tehničkim zakonodavstvom
18. može pripremati popise hrvatskih norma uz pojedine tehničke propise za objavu u Narodnim novinama
19. izdaje službeno glasilo u kojem objavljuje obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima hrvatskih norma, obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima europskih norma, obavijesti o novim hrvatskim normama te obavijesti o povlačenju hrvatskih norma kao i druge obavijesti iz područja normizacije
20. uspostavlja, razvija i održava hrvatsko tehničko nazivlje
21. provodi stručnu izobrazbu u području normizacije i srodnih djelatnosti
22. surađuje s tijelima državne uprave u područjima svoje djelatnosti, posebno radi podrške provedbi tehničkoga zakonodavstva
23. surađuje s gospodarskim i drugim strukovnim udrugama, obrazovnim i znanstvenim ustanovama
24. surađuje u razvojnim i istraživačkim projektima povezanim s normizacijom.

U skladu s člankom 13. Statuta Hrvatskog zavoda za norme, djelatnost HZN-a obavlja se u skladu s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije.

2 ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Zakonom o normizaciji i Uredbom o osnivanju HZN-a utvrđeno je da radi ostvarivanja svojih interesa u vezi s hrvatskom normizacijom svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj može biti član HZN-a. Statutom HZN-a je utvrđen način sudjelovanja članova HZN-a u radu i upravljanju HZN-om, vrste članstva i način ostvarivanja članstva.

Pravilnikom o članstvu u HZN-u uređena su pitanja povezana s članstvom u HZN-u, prava i dužnosti članova, utvrđivanje iznosa članarine i način njezina plaćanja, prijavljivanje i primanje u članstvo te

prestanak članstva. Tijela državne uprave prijavljuju se za suradnju s HZN-om i prema članku 2. Pravilnika o članstvu u HZN-u smatraju se redovitim članovima HZN-a.

Tijekom 2011. godine došlo je do promjene broja članova HZN-a tako da je broj članova HZN-a na dan 2011-12-31 bio 491, a od toga je 49 tijela državne uprave prijavljeno za suradnju s HZN-om. U Tablici 1. prikazani su podaci o članovima HZN-a za 2010. i 2011. godinu, a prema vrsti članstva i pravnih osoba u skladu s odlukama Upravnoga vijeća tijekom 2011. godine.

Tablica 1: Podaci o broju članova Hrvatskog zavoda za norme

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2010-12-31	2011-12-31
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	17	22
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit	1	0
Fizičke osobe	1	1
Ukupno promatračkih članova	19	23
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	343	283
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	32	29
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	2	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	5	5
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	19	17
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	3	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	26	25
Fizičke osobe – pojedinci	48	41
Obrt – fizičke osobe	16	15
Tijela državne uprave	50	49
Ukupno redovnih članova	544	468
Ukupno članova HZN-a	563	491

3 TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Člankom 6. Uredbe o osnivanju HZN-a utvrđena su tijela HZN-a: Upravno vijeće, Stručno vijeće i ravnatelj.

Statutom HZN-a uređeno je osnivanje Savjeta za norme i Tehničke uprave te programskih i tehničkih odbora.

3.1 STRUČNO VIJEĆE

U skladu s člankom 6. Zakona o normizaciji, članovi HZN-a članovi su Stručnog vijeća i imaju pravo sudjelovati u njegovu radu. U skladu s Uredbom o osnivanju HZN-a, člancima 32. i 33. Statuta utvrđeni su poslovi Stručnoga vijeća i način njegova rada.

Stručno vijeće Hrvatskog zavoda za norme održalo je sjednicu 17. studenoga 2011. godine na kojoj je u skladu sa Statutom HZN-a proveden izbor za članove Upravnog vijeća HZN-a iz redova članstva.

Ravnatelj HZN-a podnio je Stručnom vijeću izvještaj o radu HZN-a za 2010. godinu.

3.2 UPRAVNO VIJEĆE

Predsjednik i članovi Upravnog vijeća HZN-a imenovani su rješenjem Vlade Republike Hrvatske 7. prosinca 2007. godine (Klasa: 080-02/07-01/144, Urbroj: 50304/2-07-01).

Člankom 26. stavkom 4. Statuta HZN-a utvrđeno je da se sjednice Upravnog vijeća održavaju po potrebi, a najmanje šest puta godišnje. Upravno je vijeće tijekom 2011. godine održalo ukupno 6 sjednica te je time u potpunosti ispunilo svoju statutarnu obvezu, ne samo radi praćenja stanja već i uključivanja u rješavanje svih ključnih pitanja hrvatske normizacije. Na sjednicama Upravnoga vijeća raspravljana su pitanja i donesene odluke iz njegove nadležnosti.

Upravnom vijeću istekao je mandat 4. prosinca 2011. godine. Prethodno je 17. studenoga na sjednici stručnog vijeća proveden izbor za članove novoga upravnog vijeća iz redova članstva HZN-a.

3.3 RAVNATELJ

U skladu s člankom 38. Statuta, ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje Hrvatskog zavoda za norme.

Tijekom 2011. godine ravnatelj HZN-a obavljao je poslove sukladno članku 38. Statuta HZN-a, a za svoj rad bio je odgovoran, u skladu člankom 36. Statuta Vladi Republike Hrvatske, ministru nadležnom za poslove gospodarstva i Upravnom vijeću.

4 OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Opći akti Hrvatskog zavoda za norme su: Statut HZN-a, Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu Hrvatskog zavoda za norme, Poslovnik o radu Upravnog vijeća, Cjenik usluga HZN-a, Cjenik norma i drugih publikacija, Odluka o iznosu članarine u HZN-u te drugi akti kojima se uređuju pojedina pitanja povezana s obavljanjem djelatnosti HZN-a i odluke kojima se utvrđuju pitanja značajna za rad HZN-a.

5 UNUTRAŠNJA PRAVILA O RADU HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Prema članku 13. Statuta HZN-a, djelatnost HZN-a obavlja se u skladu s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije.

Tijekom 2005. godine, nakon početka rada HZN-a i provedene analize odgovarajućih dokumenata međunarodnih organizacija (ISO-a i IEC-a) i europskih organizacija (CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja) kojima su utvrđena pravila rada tih organizacija i njihovih članova, pristupilo se pripremi novih pravila rada HZN-a.

U postupku pristupanja Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i potpisivanja Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini (WTO TBT), Republika je Hrvatska preuzela obvezu primjene Kodeksa dobre prakse za normizaciju u radu hrvatskoga nacionalnog normirnoga tijela pa su odredbe tog dokumenta, koji postavlja niz detaljnih pravila za rad nacionalne normizacije, također uvrštene u pravila rada HZN-a.

Unutrašnja pravila rada HZN-a pripremljena su u skladu s uvjetima za članstvo u europskim normirnim tijelima (CEN-u i CENELEC-) koji utvrđuju da statut i pravila rada nacionalnoga normirnoga tijela moraju biti potpuno usklađena s organizacijom dragovoljne normizacije tih europskih tijela.

Tijekom 2011. godine stručne službe HZN-a provele su izmjene i dopune svih 6 dijelova Unutrašnjih pravila za normizaciju kako bi se ta pravila uskladila s obvezama koje proizlaze iz punopravnoga članstva HZN-a

u europskim normizacijskim organizacijama. Ti će dokumenti biti podneseni na odobrenje novome Upravnom vijeću HZN-a.

6 RAD HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

6.1 RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Početakom 2011. godine u HZN-u je bilo zaposleno 59 zaposlenika, od toga 58 zaposlenika na neodređeno i 1 zaposlenica na određeno radno vrijeme.

Kvalifikacijska struktura je bila slijedeća:

Stručna sprema	Broj zaposlenika	% od broja zaposlenika
mr.sc.	5	8,5
VSS	35	59,3
VŠS	3	5,1
SSS	16	27,1
UKUPNO	59	100

Prosječna starost zaposlenika bila je 46 godine. Prema zastupljenosti spolova žene su činile 59 % zaposlenika, a muškarci 41 % zaposlenika.

U 2011. godini veći dio godine 6 zaposlenica (VSS) HZN-a bilo je odsutno s radnog mjesta i to:

- 3 zaposlenice (VSS) bile su na roditeljskom, odnosno roditeljskom dopustu
- 1 zaposlenica (VSS) bila je na dopustu zbog njege djeteta s težim smetnjama
- 1 zaposlenica (VSS) stavila je radni odnos u mirovanje (članak 22. Zakona o roditeljskim potporama)
- 1 zaposlenica bila je na duljem bolovanju zbog komplikacija u trudnoći.

Na radna mjesta tih zaposlenica nisu se zapošljavale druge osobe.

Do kraja 2011. godine s te vrste odsutnost s radnog mjesta vratile su se na rad četiri zaposlenice.

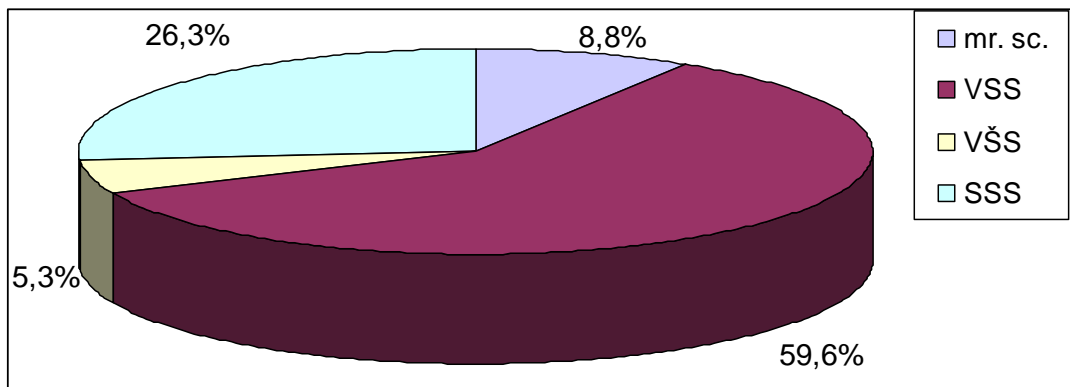
Tijekom 2011. jedan zaposlenik (SSS) sporazumno je prekinuo radni odnos, a jedan je zaposlenik (VSS) iznenada preminuo. Njihova radna mjesta nisu dosad popunjena.

Tako je na dan 31. prosinca 2011. godine HZN imao 57 zaposlenika, od toga 56 zaposlenika na neodređeno i 1 zaposlenica na određeno vrijeme.

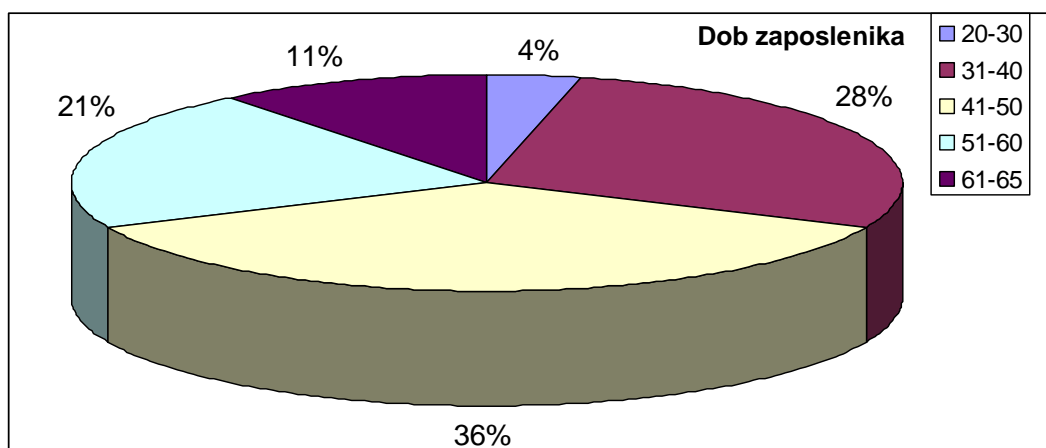
Kvalifikacijska struktura na kraju godine bila je slijedeća:

Stručna sprema	Broj zaposlenika	% od broja zaposlenika
mr.sc.	5	8,8
VSS	34	59,6
VŠS	3	5,3
SSS	15	26,3
UKUPNO	57	100

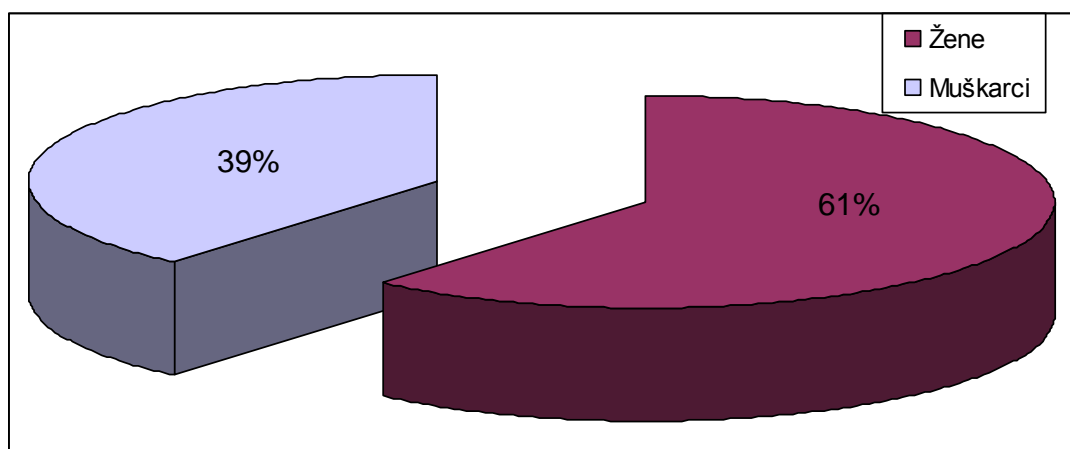
Na dan 31. prosinca 2011. godine HZN je imao 57 zaposlenika, od toga 56 zaposlenika na neodređeno i 1 zaposlenica na određeno vrijeme. Od ukupnog broja zaposlenika 68 % ima fakultetsko obrazovanje.

Slika 1. Struktura zaposlenika prema stručnoj spremi na dan 31.12.2011.

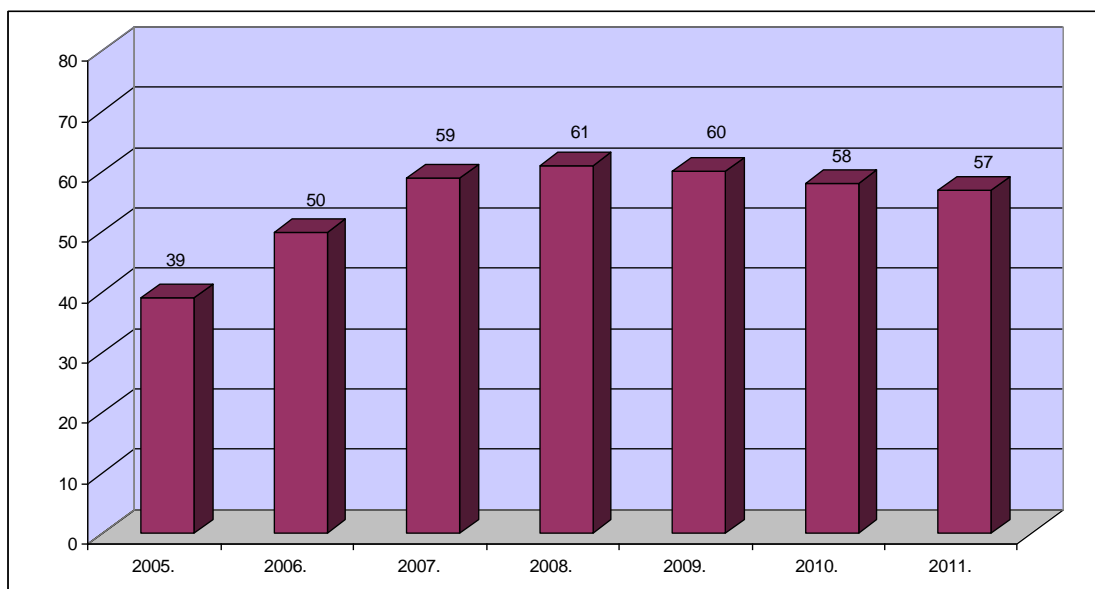
Slika 2. Struktura zaposlenika prema dobi na dan 31.12.2011.

Slika 3. Struktura zaposlenika prema spolu na dan 31.12.2011.

Pregled promjene broja zaposlenih od osnivanja HZN-a

Godina	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Broj zaposlenih	39	50	59	61	60	58	57

Slika 4. Broj zaposlenih od osnivanja HZN-a

Prema Pravilniku o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta predviđeno je ukupno 77 radnih mjesta (bez ravnatelja HZN-a). Od toga je na kraju 2011. godine popunjeno 73 % te je vidljivo da HZN ne raspolaže ljudskim potencijalima potrebnim za optimalan rad.

Zbog specifičnih stručnih poslova normizacije za koje su potrebna dodatna specijalistička znanja koja se ne mogu steći redovitim školovanjem, potrebno je trajno obrazovanje zaposlenika HZN-a kako bi oni bili spremni za obavljanje svakodnevnih poslova i kako bi se omogućio njihov daljnji razvoj. Stoga su zaposlenici HZN-a tijekom 2011. godine bili uključeni u različite programe obrazovanja.

Izobrazba djelatnika HZN-a:

Sudjelovanje zaposlenika HZN-a na stručnim skupovima i seminarima provodilo se prema planu i uz minimalna sredstva.

Tijekom 2011. godine HZN je provodio organizirano učenje engleskog jezika za 29 zaposlenika kojima je engleski jezik potreban u redovitom radu na normizacijskim aktivnostima. Jedna zaposlenica HZN-a položila je stručni ispit za stručnu osposobljenost djelatnika u pismohranama za zaštitu i obradbu arhivskog i registraturnog gradiva u Hrvatskom državnom arhivu.

Određeni broj zaposlenika HZN-a prošao je program izobrazbe u organizaciji Ministarstva uprave, Centra za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika sa sljedećim sadržajem:

- „Pretraživanje i pronalaženje dokumentacije Europske unije“ Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija - 4 zaposlenika
- „Europske integracije i prevođenje“ Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija – 1 zaposlenik
- „Osnove Europske unije“ Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija – 3 zaposlenika

- „Strateško planiranje u kontekstu europskih integracija“ Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije – 1 zaposlenik
- „Informiranje i promidžba u kontekstu fondova EU“ Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije – 1 zaposlenik
- „Izrada Operativnih programa“ Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije – 1 zaposlenik

U skladu za Zakonom o zaštiti na radu, dvije zaposlenice su završile osposobljavanje za:

- provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom
- rad na siguran način za rad na računalu.

6.2 PROSTOR ZA RAD

Prostori za rad Hrvatskog zavoda za norme nalaze su u Ulici grada Vukovara 78 u Zagrebu.

Ukupna površina uredskog prostora, dvorana za sastanke, normoteke i pomoćnih prostorija HZN-a (na odgovarajući način opremljeni prostori za informatičku opremu, arhivu, skladište) iznosi oko 1000 m². Uređeni prostori za rad omogućuju redovito obavljanje poslova HZN-a i održavanje sastanaka tehničkih odbora u primjerenu okolišu.

Uz taj prostor, po potrebi, HZN se može povremeno koristiti dvoranama za sastanke Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva te Hrvatske akreditacijske agencije koje se nalaze u istoj zgradi.

6.3 RAD TEHNIČKIH ODBORA

Stručne službe HZN-a obavljaju sljedeće logističke i tehničke poslove za rad tehničkih odbora:

- prihvatanje i registracija prijave za rad u tehničkim odborima
- organizacija i sazivanje sastanaka tehničkih odbora
- pregled i praćenje stanja međunarodne/europske normizacije u području rada svakoga pojedinog tehničkog odbora
- unos podataka o novim normizacijskim projektima svakoga tehničkog odbora u sustavu HZNorm
- distribucija međunarodnih i europskih norma kao radnih dokumenata za rad svakoga tehničkog odbora/pododbora/radne skupine
- pregled međunarodnih i europskih norma radi izrade prijedloga o prihvatanju tih norma u hrvatsku normizaciju
- prijevod i lektura naslova norma i opisa područja primjene
- izrada prijedloga o prihvatanju međunarodnih/europskih norma, provedba postupka odobravanja i registracije u sustavu HZNorm
- objava prijedloga za prihvatanje međunarodnih i europskih norma u svakom broju HZN Glasila
- pripreme za prevođenje i prijevod norma
- pripreme, izrade i oblikovanja nacrtu hrvatskih norma i objave javne rasprave
- pripreme popisa prihvaćenih hrvatskih norma i objave popisa u svakom broju HZN Glasila
- pripreme i objave popisa norma koje se povlače u svakom broju HZN Glasila.

Tehnički odbori HZN-a prate rad većeg broja međunarodnih i europskih tehničkih odbora. Broj tehničkih odbora HZN-a koji prate rad tehničkih odbora na europskoj i međunarodnoj razini prikazan je u tablici u nastavku.

Normirno tijelo	Broj europskih ili međunarodnih tehničkih odbora	Obuhvaćenost
CEN	324	214 (66 %)
CENELEC	68	25 (37 %)
ETSI	26	26 (100 %)
ISO	223	127 (57 %)
IEC	97	38 (39 %)

U radu radnih skupina CEN-ovih tehničkih odbora sudjeluje pet stručnjaka iz Hrvatske koji su članovi odgovarajućih tehničkih odbora HZN-a. Oni su uključeni u rad sedam radnih skupina CEN-a koje se bave izradom norma iz područja električnih vozila, akustičkih svojstava zgrada, kemijskih dezinficijensa i antiseptika, zaštite od požara, protupožarne i vatrogasne opreme te proizvoda na bazi gipsa.

U tablici u nastavku dan je popis međunarodnih tehničkih odbora i pododbora ISO-a i IEC-a u kojima djelatno sudjeluju predstavnici tehničkih odbora HZN-a.

Djelatno članstvo u odborima i pododborima	
IEC	ISO
IEC/TC 14	ISO/TC 34/SC 17
IEC/TC 31	ISO/TC 37/SC 2
IEC/SC 31G	ISO/TC 46/SC 9
IEC/SC 31J	ISO/TC 108/SC 2
IEC/SC 31M	ISO/TC 217
IEC/TC 38	
IEC/TC 57	
IEC/TC 79	
IEC/TC 85	

6.4 PREUSTROJ TEHNIČKE INFRASTRUKTURE

Proces preustroja infrastrukture tehničkih odbora koji je započeo 2006. godine dovršen je u potpunosti.

Broj tehničkih odbora HZN-a 2011. godine prema područjima normizacije:

Područje normizacije	Broj tehničkih odbora
Osnovne norme	11
Graditeljstvo	22
Kemikalije, kemijsko inženjerstvo, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi	11
Metalni materijali	6
Nemetalni materijali	9
Prijevoz, rukovanje materijalima i pakiranje	11
Strojarstvo	15
Usluge, proizvodi za kućanstvo i slobodno vrijeme	11
Zdravlje, okoliš i medicinska oprema	17
Opća elektrotehnika	10
Elektronika	15
Energetska elektrotehnika	24
Telekomunikacije	2
Informacijska tehnologija	4
UKUPNO	168

U rad tehničkih odbora HZN-a uključeno je oko 2500 stručnjaka iz industrije, inženjerskih komora, strukovnih udruga, znanstvenih i obrazovnih ustanova, tijela državne uprave itd.

Popis tehničkih odbora HZN-a prema područjima normizacije na dan 31. prosinca 2011. godine dan je u tablici u nastavku.

PODRUČJE: OPĆA ELEKTROTEHNIKA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO E1	Nazivlje u elektrotehnici	2009-04/2009-06
HZN/TO E8	Sustavski vidovi opskrbe električnom energijom	2008-02/2008-04
HZN/TO E10	Fluidi za primjenu u elektrotehnici	2008-04/2008-04
HZN/TO E15	Čvrsti elektrotehnički izolacijski materijali	2008-04/2008-04
HZN/TO E42	Visokonaponska ispitivanja	2009-12/2009-12
HZN/TO E56	Pouzdanost	2008-04/2008-04
HZN/TO E70	Stupnjevi zaštite kućištem	2008-04/2008-04
HZN/TO E106	Elektromagnetska polja u ljudskome okolišu	2007-12/2008-01
HZN/TO E112	Procjena i značajke elektrotehničkih izolacijskih materijala i sustava	2008-11/2008-12
HZN/TO E500	Elektromagnetska kompatibilnost u elektrotehnici i telekomunikacijama	2008-04/2008-04

PODRUČJE: ELEKTRONIKA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO E13	Oprema za mjerenje električne energije te upravljanje tarifom i potrošnjom	2008-05/2008-06
HZN/TO E38	Mjerni transformatori	2008-04/2008-04
HZN/TO E45	Nuklearna instrumentacija	2008-06/2008-06
HZN/TO E62	Električna oprema u medicinskoj praksi	2008-02/2008-04
HZN/TO E65	Mjerenje, vođenje i automatizacija industrijskih procesa	2008-05/2008-06
HZN/TO E72	Naprave za automatsko upravljanje u kućanstvu	2008-04/2008-04
HZN/TO E76	Sigurnost optičkog zračenja i laserska oprema	2008-05/2008-06
HZN/TO E79	Alarmni sustavi	2008-05/2008-06
HZN/TO E80	Pomorska navigacijska i radiokomunikacijska oprema i sustavi	2008-05/2008-06
HZN/TO E85	Oprema za mjerenje električnih i elektromagnetskih veličina	2009-07/
HZN/TO E100	Audio, video i multimedijski sustavi te njihova oprema	2008-04/2008-04
HZN/TO E103	Odašiljačka oprema za radiokomunikacije	2008-05/2008-06
HZN/TO E108	Sigurnost elektroničke opreme u području audio, video, informacijske i komunikacijske tehnologije	2008-05/2008-06
HZN/TO E501	Elektroakustika i ultrazvuk	2008-06/2008-06
HZN/TO E502	Elektrotehnički aspekti telekomunikacijske opreme	2009-04/2009-06

PODRUČJE: ENERGETSKA ELEKTROTEHNIKA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO E2	Rotacijski strojevi	2007-12/2008-01
HZN/TO E9	Električna oprema za željeznicu	2008-04/2008-04
HZN/TO E11	Nadzemni vodovi	2008-05/2008-06
HZN/TO E14	Energetski transformatori	2007-12/2008-01
HZN/TO E17	Sklopni i upravljački uređaji	2008-04/2008-04
HZN/TO E20	Električni kabeli	2007-12/2008-01
HZN/TO E22	Energetska elektronika	2008-04/2008-04
HZN/TO E23	Elektroinstalacijski pribor	2007-12/2008-01
HZN/TO E31	Eksplzivne atmosfere	2008-04/2008-04
HZN/TO E34	Žarulje, svjetiljke i pripadna oprema	2008-05/2008-06
HZN/TO E36	Izolatori	2008-05/2008-06
HZN/TO E37	Odvodnici prenapona	2008-05/2008-06
HZN/TO E44	Elektrotehnička sigurnost strojeva	2008-05/2008-06
HZN/TO E55	Žice za namote	2008-04/2008-04
HZN/TO E57	Upravljanje energetskim sustavom i pridružene komunikacije	2008-05/2008-06
HZN/TO E59	Uporabne značajke električnih kućanskih aparata	2008-05/2008-06
HZN/TO E61	Sigurnost električnih kućanskih i sličnih aparata	2008-05/2008-06
HZN/TO E64	Električne instalacije i zaštita od električnog udara	2007-12/2008-01

HZN/TO E69	Cestovna i industrijska električna vozila	2008-12/2009-02
HZN/TO E78	Rad pod naponom	2007-12/2008-01
HZN/TO E81	Zaštita od munje	2008-04/2008-04
HZN/TO E88	Vjetroagregati	2008-12/2009-02
HZN/TO E95	Mjerni releji i zaštitna oprema	2008-05/2008-06
HZN/TO E99	Električne instalacije iznad 1kV izmjenične i 1,5 kV istosmjerne struje	2008-12/2009-02

PODRUČJE: TELEKOMUNIKACIJE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO T3	Nazivlje u telekomunikacijama	2008-11/2008-12
HZN/TO T4	Normizacija u telekomunikacijama	2008-05/2008-06

PODRUČJE: INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO Z1	Informacijska tehnologija	2008-04/2008-04
HZN/TO 68	Bankarstvo, vrijednosni papiri i druge financijske usluge	2009-04/2009-06
HZN/TO 211	Geoinformacije/Geomatika	2008-05/2008-06
HZN/TO 215	Medicinska informatika	2008-05/2008-06

PODRUČJE: OSNOVNE NORME

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO Z2	Ocjenjivanje sukladnosti i akreditacija	2008-02/2008-04
HZN/TO 37	Terminologija	2009-04/2009-06
HZN/TO 46	Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije	2007-12/2008-01
HZN/TO 69	Primjena statističkih metoda	2009-04/2009-06
HZN/TO 130	Grafička tehnologija	2008-05/2008-06
HZN/TO 145	Grafički simboli	2008-05/2008-06
HZN/TO 172	Optika i optički instrumenti	2008-05/2008-06
HZN/TO 176	Upravljanje kvalitetom i osiguravanje kvalitete	2008-04/2008-04
HZN/TO 513	Mjerne jedinice i mjerila	2008-02/2008-04
HZN/TO 537	Tehnički crteži, dimenzijske i geometrijske specifikacije, opis proizvoda i odgovarajuća dokumentacija	2008-04/2008-04

PODRUČJE: STROJARSTVO

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 5	Metalne cijevi i priključci	2008-11/2008-12
HZN/TO 23	Traktori i strojevi za poljoprivredu i šumarstvo	2008-11/2008-12
HZN/TO 82	Rudarstvo	2008-11/2008-12
HZN/TO 86	Uređaji za hlađenje, klimatizaciju i dizalice topline	2008-04/2008-04
HZN/TO 116	Uređaji i oprema za izmjenu topline	2008-02/2008-04
HZN/TO 184	Sustavi industrijske automatizacije i integracija	2008-09/2008-11
HZN/TO 502	Plinski uređaji	2008-11/2008-12
HZN/TO 505	Prijenos i distribucija plina	2008-11/2008-12
HZN/TO 506	Materijali, oprema i konstrukcije za naftnu industriju, prirodni plin i geotermalnu vodu	2008-11/2008-12
HZN/TO 541	Sustavi grijanja, ventilacije i klimatizacije u građevinama	2007-12/2008-01
HZN/TO 544	Strojni elementi	2009-04/2009-06
HZN/TO 559	Zaporni, regulacijski i sigurnosni uređaji	2008-06/2008-06
HZN/TO 561	Kotlovi, posude pod tlakom, cjevovodi i plinske boce	2008-09/2008-11
HZN/TO 562	Alatni strojevi i alati	2008-11/2008-12
HZN/TO 563	Sigurnost strojeva	2008-11/2008-12

PODRUČJE: PRIJEVOZ, RUKOVANJE MATERIJALIMA I PAKIRANJE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 8	Brodogradnja	2008-05/2008-06
HZN/TO 22	Cestovna vozila	2007-12/2008-01
HZN/TO 178	Dizala, pokretne stube i pokretne trake za osobe	2008-02/2008-04
HZN/TO 508	Ambalaža i pakiranje	2008-05/2008-06
HZN/TO 509	Cestovna oprema	2008-04/2008-04
HZN/TO 515	Žičare, uspinjače i vučnice	2008-02/2008-04
HZN/TO 524	Cestovni prijevoz i prometna telematika	2008-05/2008-06
HZN/TO 528	Oprema za željeznice	2008-05/2008-06
HZN/TO 529	Granici, dizalice i prenosila neprekidne dobave	2008-05/2008-06
HZN/TO 530	Čelična užad, lanci, dizalične kuke, trake, omče i pribor	2008-05/2008-06
HZN/TO 534	Spremници za teret	2008-02/2008-04

PODRUČJE: GRADITELJSTVO

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 21	Protupožarna i vatrogasna oprema	2008-02/2008-04
HZN/TO 71	Beton	2007-12/2008-01
HZN/TO 74	Cement i vapno	2007-12/2008-01
HZN/TO 92	Zaštita od požara	2007-12/2008-01
HZN/TO 163	Toplinska izolacija	2008-04/2008-04
HZN/TO 165	Drvene konstrukcije	2008-05/2008-06
HZN/TO 167	Metalne konstrukcije	2008-05/2008-06
HZN/TO 179	Zidane konstrukcije	2008-05/2008-06
HZN/TO 182	Geotehničke konstrukcije	2007-12/2008-01
HZN/TO 196	Prirodni kamen	2008-05/2008-06
HZN/TO 221	Geosintetici	2007-12/2008-01
HZN/TO 517	Posebne vrste konstrukcija	2008-04/2008-04
HZN/TO 518	Podovi, stropovi i zidne obloge	2007-12/2008-01
HZN/TO 525	Hidroizolacijski materijali i proizvodi za pokrivanje krovova	2008-05/2008-06
HZN/TO 532	Dimnjaci	2008-04/2008-04
HZN/TO 533	Kolničke konstrukcije	2007-12/2008-01
HZN/TO 535	Agregati	2007-12/2008-01
HZN/TO 536	Vrata, prozori i staklo u graditeljstvu	2008-05/2008-06
HZN/TO 548	Konstruktivski eurokodovi	2007-12/2008-01
HZN/TO 549	Svjetlo i rasvjeta	2008-06/2008-06
HZN/TO 551	Gradnja	2007-12/2008-01
HZN/TO 553	Predgotovljeni proizvodi	2008-04/2008-04

PODRUČJE: METALNI MATERIJALI

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 25	Ljevarstvo	2007-12/2008-01
HZN/TO 44	Zavarivanje i srodni postupci	2008-02/2008-04
HZN/TO 135	Nerazorna ispitivanja	2008-02/2008-04
HZN/TO 503	Metalni materijali	2007-12/2008-01
HZN/TO 504	Korozija i zaštita metala i legura	2008-05/2008-06
HZN/TO 523	Humanitarno razminiranje	2008-02/2008-04

PODRUČJE: NEMETALNI MATERIJALI

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
----------------	-------	--------------

HZN/TO 6	Papir, karton, pulpe	2008-02/2008-04
HZN/TO 28	Naftni proizvodi i maziva	2008-06/2008-06
HZN/TO 89	Furniri i drvene ploče	2009-04/2009-06
HZN/TO 120	Koža i obuča	2007-12/2008-01
HZN/TO 138	Plastične cijevi, spojnice i ventili za prijenos tekućina	2008-02/2008-04
HZN/TO 218	Drvo	2008-04/2008-04
HZN/TO 526	Bitumenska veziva	2007-12/2008-01
HZN/TO 531	Plastika i guma	2007-12/2008-01
HZN/TO 560	Tekstilni proizvodi	2008-06/2008-06

PODRUČJE: KEMIKALIJE, KEMIJSKO INŽENJERSTVO, POLJOPRIVREDNI I PREHRAMBENI PROIZVODI

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 34	Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi	2008-04/2008-04
HZN/TO 54	Eterična ulja	2008-06/2008-06
HZN/TO 91	Površinski aktivne tvari	2008-05/2008-06
HZN/TO 126	Duhan i duhanski proizvodi	2008-05/2008-06
HZN/TO 134	Gnojiva i poboljšivači tla	2008-04/2008-04
HZN/TO 511	Eksplozivi za civilnu uporabu	2008-04/2008-04
HZN/TO 564	Uljarice, biljna i životinjska ulja i masti	2010-09/2010-11
HZN/TO 566	Mlijeko i mliječni proizvodi	2010-09/2010-11
HZN/TO 567	Meso, proizvodi ribarstva i akvakultura	2010-09/2010-11
HZN/TO 568	Analiza hrane - Horizontalne metode	2010-09/2010-11
HZN/TO 569	Hrana za životinje	2010-09/2010-11

PODRUČJE: OKOLIŠ, ZDRAVLJE I MEDICINSKA OPREMA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 43	Akustika	2007-12/2008-01
HZN/TO 108	Mehaničke vibracije i udari	2008-05/2008-06
HZN/TO 121	Anestetička i respiracijska oprema	2008-05/2008-06
HZN/TO 146	Kakvoća zraka	2008-06/2008-06
HZN/TO 147	Kakvoća vode	2008-04/2008-04
HZN/TO 159	Ergonomija	2008-05/2008-06
HZN/TO 190	Kakvoća tla	2008-06/2008-06
HZN/TO 207	Upravljanje okolišem	2008-04/2008-04
HZN/TO 217	Kozmetika	2009-01/2009-02
HZN/TO 522	Karakterizacija i zbrinjavanje otpada	2007-12/2008-01
HZN/TO 539	Kemijski dezinficijensi i antiseptici	2008-05/2008-06
HZN/TO 550	Opskrba vodom	2008-04/2008-04
HZN/TO 554	Obrada otpadnih voda	2008-04/2008-04
HZN/TO 555	Medicinski proizvodi	2008-05/2008-06
HZN/TO 556	Osobna zaštitna oprema	2008-05/2008-06
HZN/TO 557	Zaštitna odjeća	2008-05/2008-06
HZN/TO 558	Zaštita dišnih putova	2008-05/2008-06

PODRUČJE: USLUGE, PROIZVODI ZA KUĆANSTVO I SLOBODNO VRIJEME

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 136	Namještaj	2008-02/2008-04
HZN/TO 181	Sigurnost igračaka i proizvodi za djecu	2007-12/2008-01
HZN/TO 219	Podne obloge	2008-04/2008-04
HZN/TO 228	Usluge u turizmu	2008-05/2008-06
HZN/TO 516	Usluge prijevoza	2008-02/2008-04
HZN/TO 521	Usluge održavanja	2008-06/2008-06
HZN/TO 527	Krajobrazna arhitektura	2008-11/2008-12
HZN/TO 542	Prevoditeljske usluge	2008-06/2008-06
HZN/TO 543	Poštanske usluge	2008-02/2008-04
HZN/TO 546	Očuvanje kulturne baštine	2008-09/2008-11
HZN/TO 552	Društvena odgovornost	2008-09/2008-11

2 UKINUTI HZN/TO-i, DONESENE ODLUKE UV-a**PODRUČJE: ELEKTROTEHNIKA**

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO E7	Vodiči za nadzemne vodove	2009-04/2009-06
HZN/TO E18	Brodске električne instalacije	2009-04/2009-06
HZN/TO E26	Električno zavarivanje	2009-04/2009-06
HZN/TO E28	Usklađivanje izolacije	2009-04/2009-06
HZN/TO E32	Osigurači	2009-04/2009-06
HZN/TO E66	Sigurnost mjerne, upravljačke i laboratorijske opreme	2009-04/2009-06
HZN/TO E73	Struje kratkog spoja	2009-04/2009-06
HZN/TO E104	Utjecaj okoliša, razredba i metode ispitivanja	2009-04/2009-06

PODRUČJE: PRIJEVOZ, RUKOVANJE MATERIJALIMA I PAKIRANJE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 20	Zrakoplovna i svemirska tehnika	2009-04/2009-06

PODRUČJE: STROJARSTVO

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 545	Sigurnost opreme i postrojenja za toplinske postupke u industriji	2009-04/2009-06

PODRUČJE: ZDRAVLJE, OKOLIŠ I MEDICINSKA OPREMA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 106	Stomatologija	2009-04/2009-06
HZN/TO 514	Sigurno pohranjivanje novca, vrijednosti i nosača podataka	2009-04/2009-06

PODRUČJE: PROIZVODI ZA KUĆANSTVO I SLOBODNO VRIJEME; USLUGE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 83	Oprema za sport, igrališta i rekreaciju	2009-04/2009-06

PODRUČJE: KEMIKALIJE, KEMIJSKO INŽENJERSTVO, POLJOPRIVREDNI I PREHRAMBENI PROIZVODI

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 35	Boje i lakovi	2011-04/
HZN/TO 47	Kemija	2011-04/
HZN/TO 519	Adhezivi	2011-04/

3 DODIJELJEN STATUS MIROVANJA, DONESENE ODLUKE TU-a

PODRUČJE: ELEKTROTEHNIKA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU
HZN/TO E102	Oprema koja se koristi u radiokomunikacijama kod pokretnih (mobilnih) usluga i satelitskih komunikacijskih sustava	2008-05-16

PODRUČJE: KEMIKALIJE, KEMIJSKO INŽENJERSTVO, PREHRAMBENI PROIZVODI

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU
HZN/TO 520	Biotehnologija	2008-04-02

PODRUČJE: GRADNJA, GRADITELJSTVO

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU
HZN/TO 512	Nazivlje u graditeljstvu	2009-03

PODRUČJE: PROIZVODI ZA KUĆANSTVO I SLOBODNO VRIJEME; USLUGE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU
HZN/TO 540	Usluge čišćenja	2007-12-21

ODBORI KOJIMA JE DODIJELJEN STATUS MIROVANJA

PODRUČJE: ELEKTROTEHNIKA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO E102	Oprema koja se koristi u radiokomunikacijama kod pokretnih (mobilnih) usluga i satelitskih komunikacijskih sustava	2008-05-16

PODRUČJE: KEMIKALIJE, KEMIJSKO INŽENJERSTVO, PREHRAMBENI PROIZVODI

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 520	Biotehnologija	2008-04-02

PODRUČJE: GRADNJA, GRADITELJSTVO

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 512	Nazivlje u graditeljstvu	2009-03

PODRUČJE: PROIZVODI ZA KUĆANSTVO I SLOBODNO VRIJEME; USLUGE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 540	Usluge čišćenja	2007-12-21

Svi registrirani članovi HZN/TO-a imaju trajan pristup zaštićenom području na internetskoj stranici HZN-a gdje se nalaze trajno ažurirani nacionalni, europski i međunarodni radni dokumenti. Pristup radnim

dokumentima u zaštićenome području osiguran je u sklopu priprema za ispunjavanje uvjeta za članstvo HZN-a u CEN-u i CENELEC-u, a dokumenti su namijenjeni za aktivni rad u europskim normizacijskim organizacijama.

Tijekom 2011. godine održan je niz sastanaka tehničkih odbora s ciljem provedbe postupka prihvaćanja europskih i međunarodnih norma u hrvatski normizacijski sustav.

U tablici u nastavku prikazan je broj održanih sastanaka HZN/TO-a prema područjima normizacije:

Područje normizacije	Broj sastanaka
Osnovne norme	8
Graditeljstvo	34
Kemikalije, kemijsko inženjerstvo, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi	6
Metalni materijali	5
Nemetalni materijali	12
Prijevoz, rukovanje materijalima i pakiranje	9
Strojarstvo	6
Usluge, proizvodi za kućanstvo i slobodno vrijeme	3
Zdravlje, okoliš i medicinska oprema	15
Opća elektrotehnika	2
Elektronika	2
Energetska elektrotehnika	13
Telekomunikacije	0
Informacijska tehnologija	1

6.5 HRVATSKE NORME

6.5.1 PRIHVAĆANJE MEĐUNARODNIH I EUROPSKIH NORMA

Hrvatski zavod za norme neprekidno prati razvoj norma na europskoj i međunarodnoj razini te nastoji održati dinamiku prihvaćanja europskih norma u nacionalni sustav u skladu s dinamikom njihova razvoja na europskoj razini, a u rokovima koje utvrđuju europske normizacijske organizacije CEN i CENELEC.

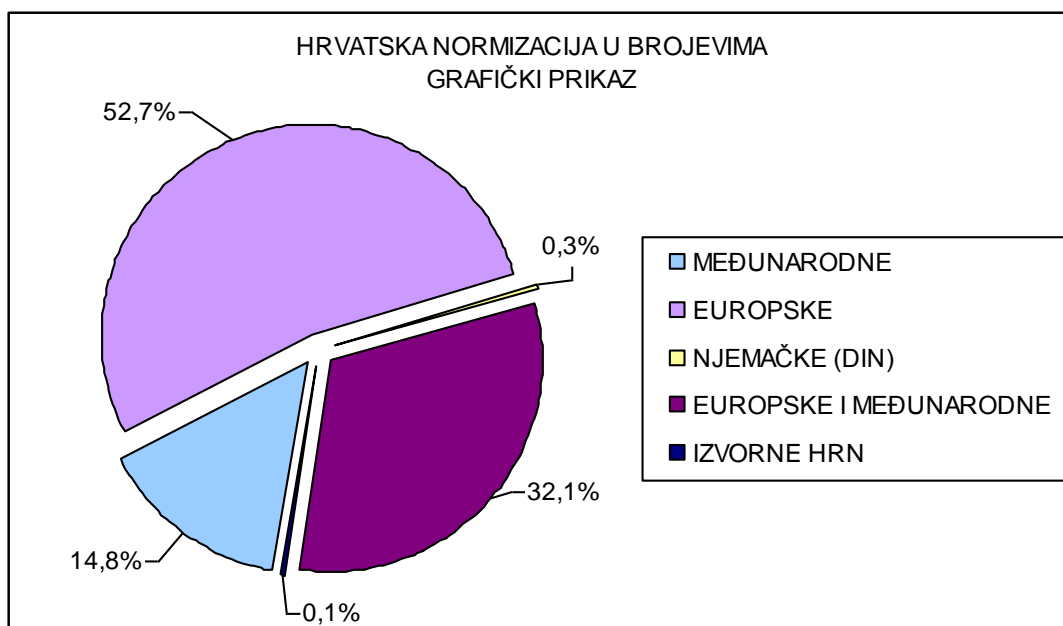
Budući da se na europskoj razini neprekidno razvijaju nove norme te preinačuju, povlače i zamjenjuju postojeće norme, europske organizacije za normizaciju CEN i CENELEC mjesečno objavljuju više od stotinu novih norma koje je potrebno prihvatiti kao hrvatske norme, broj europskih norma prihvaćenih na nacionalnoj razini blago varira. Do kraja 2011. godine, u nacionalni normizacijski sustav sveukupno je prihvaćeno više od 95 % europskih norma.

6.5.1 BROJ HRVATSKIH NORMA

HZN, kao punopravan član CEN-a i CENELEC-a dužan je objavljivati sve nacрте europskih norma na nacionalnoj razini. HZN te nacрте objavljuje kao hrvatske nacрте u HZN e-glasilu koje je dostupno na internetskim stranicama HZN-a: <http://www.hzn.hr/Publikacije/glasiloz.html>.

Tijekom 2011. godine objavljene su 2182 nove hrvatske norme, 895 ih je povučeno, a za javnu raspravu je objavljeno oko 3000 dokumenata. U bazu podataka upisano je oko 3900 novih projekata.

Broj hrvatskih norma na dan 31. prosinca 2011. godine bio je 27417.

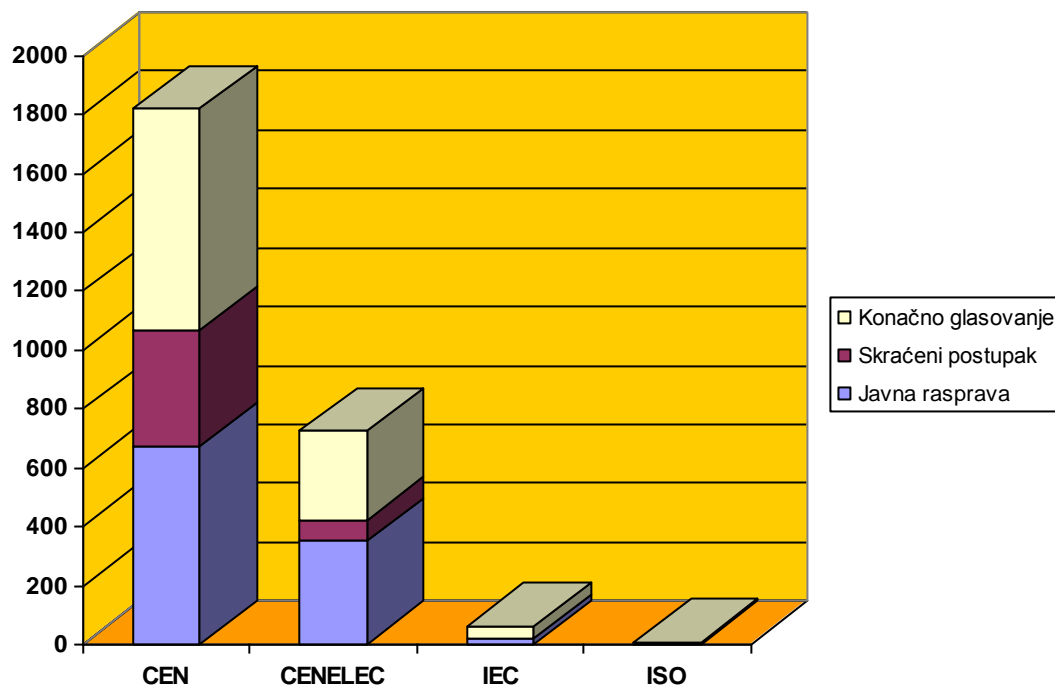
Slika 5: Grafički prikaz hrvatskih norma prema izvorniku

Nastavljen je rad na prihvaćanju europskih norma iz područja graditeljstva za projektiranje građevnih konstrukcija (tzv. eurokodova). Taj projekt obuhvaća prihvaćanje odgovarajućih europskih norma i njihovo prevođenje na hrvatski jezik (niz od 58 norma s oko 6000 stranica teksta) te izradbu 57 nacionalnih dodataka (nacionalno odredivih parametara specifičnih za zemljopisno područje Republike Hrvatske). Zbog važnosti toga projekta te prihvaćanja tih norma i izradbe nacionalnih dodataka za sveukupno usklađivanje tehničkog zakonodavstva iz područja graditeljstva, za njegovu je realizaciju posebno bilo zainteresirano Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva te Komora inženjera građevinarstva. HZN je 2008. godine potpisao trojni sporazum s Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Hrvatskom komorom inženjera građevinarstva o zajedničkoj suradnji na tome projektu. Za izradbu nacionalnih dodataka bilo je potrebno osigurati odgovarajuće seizmičke i klimatološke podatke te su u projekt bili uključeni i Geofizički zavod Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji je izradio seizmološke karte i Državni hidrometeorološki zavod koji je osigurao podatke potrebne za izradbu odgovarajućih karata klimatsko-meteoroloških parametara.

Dio troškova za realizaciju toga projekta u skladu s trojnim sporazumom snosilo je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva te Hrvatska komora inženjera građevinarstva.

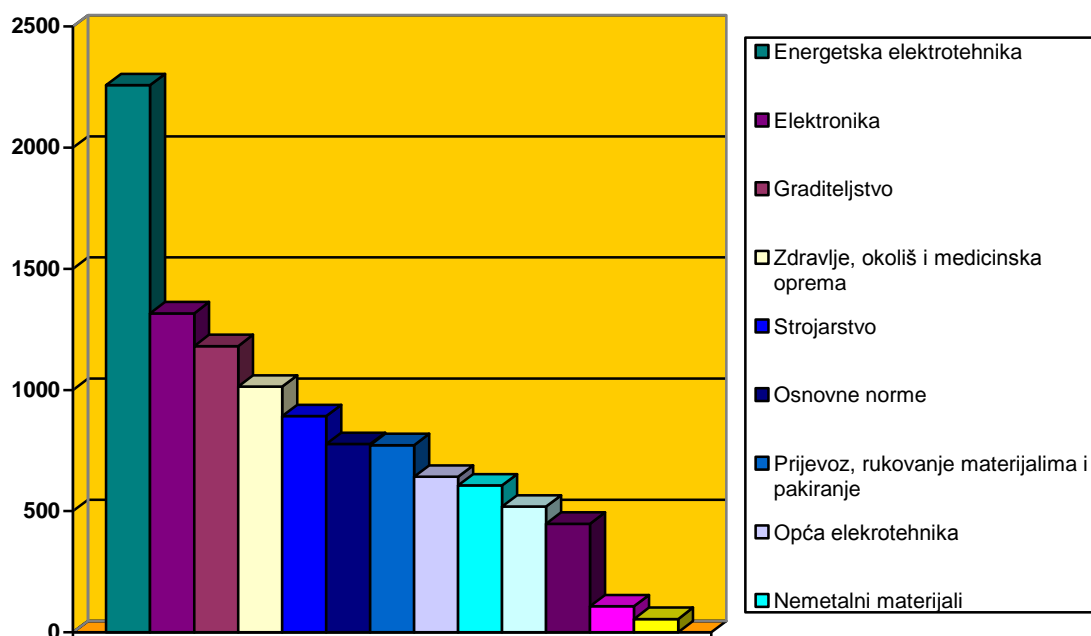
6.5.2 GLASOVANJE NA RADNE DOKUMENTE EUROPSKIH I MEĐUNARODNIH NORMIZACIJSKIH ORGANIZACIJA

Kao punopravni član CEN-a i CENELEC-a HZN ima obvezu glasovanja na sve nacrt-e europskih norma kao i obvezu objavljivanja svih europskih norma kao hrvatskih norma. Tijekom 2011. godine HZN je u potpunosti ispunio obvezu glasovanja na sve radne dokumente tehničkih odbora europskih normizacijskih organizacija (1820 dokumenata CEN-a i 737 dokumenata CENELEC-a) te na radne dokumente tehničkih odbora međunarodnih normizacijskih organizacija (ISO-a i IEC-a) u kojima je HZN punopravni član.

Slika 6: Grafički prikaz glasovanja HZN-a na radne dokumente

Tijekom 2011. godine članovima HZN/TO-a stavljeno je na raspravu radi davanja mišljenja ukupno 10758 radnih dokumenata. Najveći broj radnih dokumenata (5487) bio je iz djelokruga tehničkih odbora CEN-a.

Slika 7: Grafički prikaz broja radnih dokumenta prema normizacijskim područjima za 2011. godinu

6.5.3. DOSTAVA PODATAKA O PRIHVAĆENIM EUROPSKIM NORMAMA I POSTUPAK OBAVJEŠĆIVANJA (NOTIFIKACIJE)

Hrvatski zavod za norme sudjeluje u europskom sustavu CEN iPROJEX – *National implementation* od lipnja 2007. godine. Odsjek za upravljanje informacijama redovito unosi podatke o prihvaćenim europskim normama i drugim dokumentima u CEN-ov sustav. Podaci o prihvaćenim hrvatskim normama dostupni su, zajedno s podacima svih redovitih članova CEN-a, na internetskim stranicama CEN-a. Podaci o prihvaćenim CENELEC-ovim europskim normama i drugim dokumentima, šalju se CENELEC-u putem elektroničke pošte.

Obavijesti o hrvatskim normama kojima su prihvaćene europske norme CENELEC-a i ETSI-ja dostavljaju se tim organizacijama u skladu s njihovim pravilima.

HZN je uključen i u sustav *CEN INFOPRO* za prijavljivanje (notifikaciju) izvornih hrvatskih norma u skladu s europskom Direktivom 98/34/EC o obavješćivanju od 2008. godine, a od 1. siječnja 2010. godine je uključen u sustav obavješćivanja prema CENELEC-u.

Podaci o izvornim hrvatskim normama redovito se objavljuju u mjesečnom izvještaju o novim prijavama *CEN Monthly Notification Register* i *CENELEC Register of New National Standardization Initiatives* zajedno s podacima svih članova CEN-a i CENELEC-a koje HZN redovito objavljuje na svojim internetskim stranicama.

U 2011. godini, HZN je obavijestio CENELEC o šest projekata izrade izvorne hrvatske norme, a CEN o 17 projekata.

6.6 DOPRINOS NORMIZACIJE PRIMJENI PRAVNE STEČEVINE KOJA SE ODNOSI NA SIGURNOST PROIZVODA

Zbog uloge koju usklađene europske norme imaju u provedbi tehničkog zakonodavstva koje se temelji na načelima novoga pristupa, Hrvatski zavod za norme tijesno surađuje s ministarstvima i drugim državnim upravnim organizacijama na pripremi popisa odgovarajućih norma koje služe kao tehnička potpora za provedbu toga zakonodavstva.

Hrvatski zavod za norme trajno provodi analizu procesa prihvaćanja usklađenih europskih norma prema svim europskim direktivama *novoga pristupa*. O rezultatima analize Zavod obavješćuje tijela državne uprave koja su odgovorna za implementaciju pojedinih direktiva te tim tijelima dostavlja popise hrvatskih norma kojima su prihvaćene usklađene europske norme prema svakoj direktivi (odnosno odgovarajućem hrvatskom propisu).

HZN za tijela državne uprave izrađuje popise norma koji služe za provedbu usklađenog zakonodavstva koje se temelji na načelima novoga pristupa radi njihova objavljivanja u Narodnim novinama. Tijekom 2011. godine HZN je na zahtjev odgovarajućih ministarstava priredio popise hrvatskih norma kojima se preuzimaju usklađene europske norme prema odgovarajućim propisima i to popis usklađenih hrvatskih norma koje služe za provedbu *Pravilnika o opremi i zaštitnim sustavima namijenjenim za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama*, popis usklađenih hrvatskih norma koje služe za provedbu *Pravilnika o sigurnosti igračaka*, popis hrvatskih norma kojima se preuzimaju usklađene europske norme koje služe za provedbu *Pravilnika o elektromagnetskoj kompatibilnosti (EMC)* radi njihove objave u Narodnim novinama u skladu s tim pravilnicima.

Rezultati rada u prihvaćanju usklađenih europskih norma prema direktivama *novoga pristupa* do 31. prosinca 2011. godine dani su u tablici u nastavku.

Tablica 2: Prikaz usklađenih europskih norma prihvaćenih za provedbu zakonodavstva *novoga pristupa*

	PODRUČJE PRAVILNIKA/DIREKTIVE	OZNAKA DIREKTIVE	POPIS NORMA U OJ	BROJ USKLAĐENIH EN	BROJ USKLAĐENIH HRN
1.	Električna oprema koja se upotrebljava u određenim granicama napona (<i>niskonaponska oprema</i>)	73/23/EEZ 2006/95/EZ	C256 (2011-08-31)	1365	1286
2.	Obične tlačne posude	ex.87/404/EEZ 2009/105/EZ	C229 (2010-08-25)	14	14
3.	Sigurnost igračaka	88/378/EEZ 2009/48/EZ	C307 (2011-10-19)	5	3
4.	Građevni proizvodi (CPD Direktiva)	89/106/EEZ	C246 (2011-08-24)	567	566
5.	Elektromagnetska kompatibilnost (EMC)	89/336/EEZ 2004/108/EZ	C288 (2011-09-30)	254	244
6.	Strojevi	98/37/EZ 2006/42/EZ	C338 (2011-11-18)	734	654
7.	Osobna zaštitna oprema (PPE)	89/686/EEZ	C329 (2011-11-11)	357	355
8.	Neautomatske vage	90/384/EEZ	C153 (1994-06-04)	1	1
9.	Aktivni implantabilni medicinski uređaji	90/385/EEZ	C242 (2011-08-19)	59	58
10.	Uređaji na plinovita goriva	ex.90/396/EEZ 2009/142/EZ	C349 (2010-12-22)	130	130
11.	Eksplozivi za civilnu uporabu	93/15/EEZ	C221 (2006-09-14)	58	58
12.	Medicinski uređaji	93/42/EEZ	C242 (2011-08-19)	339	339
13.	Oprema i zaštitni sustavi za eksplozivne atmosfere (ATEX)	94/9/EZ	C338 (2011-11-18)	107	100
14.	Rekreacijska plovila	94/25/EZ	C62 (2011-02-26)	74	74
15.	Mjerni instrumenti	2004/22/EZ	C292 (2011-10-05)	24	23
16.	Dizala	95/16/EZ	C77 (2011-03-11)	24	24
17.	Tlačna oprema (PPD Direktiva)	97/23/EZ	C266 (2011-09-09)	245	245
18.	Radijska oprema i telekomunikacijska terminalna oprema	1999/5/EZ	C277 (2011-09-21)	290	273
19.	Dijagnostički medicinski uređaji – <i>in vitro</i>	98/79/EZ	C242 (2011-08-19)	43	43
20.	Novi toplovodni kotlovi na tekuća ili plinovita goriva	92/42/EEZ		-	-
21.	Žičare za prijevoz osoba	2000/9/EZ	C51	24	24

			(2009-03-04)		
22.	Pirotehnički proizvodi	2007/23/EZ	C304 (2011-10-15)	3	3

Kao što je prikazano u prethodnoj tablici 31. prosinca 2011. godine gotovo sve usklađene europske norme bile su prihvaćene kao hrvatske norme.

6.7 ČLANSTVO I RAD U TIJELIMA MEĐUNARDNIH I EUROPSKH ORGANIZACIJA ZA NORMIZACIJU

Tijekom 2011. godine HZN je pratio rad međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO i IEC) i europskih organizacija za normizaciju (CEN, CENELEC, ETSI) te dostavljao tim organizacijama obavijesti o svojem radu.

6.7.1 MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA NORMIZACIJU (ISO, IEC)

HZN je punopravni član Međunarodne organizacije za normizaciju (engleski: International Organization for Standardization, ISO) te Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (engleski: International Electrotechnical Commission, IEC). U rujnu i listopadu 2011. godine predstavnici HZN-a sudjelovali su u radu godišnjih sastanaka tih dviju organizacija te 45. godišnjem sastanku Odbora za zemlje u razvoju (ISO DEVCO).

Godine 2011. HZN je bio promatrač u 179 tehničkih odbora/pododbora ISO-a i u 59 tehničkih odbora/pododbora IEC-a te punopravni član u 9 tehničkih odbora/pododbora IEC-a i 5 tehnička odbora/pododbora ISO-a.

Predstavnici Republike Hrvatske koji su aktivni članovi tehničkih odbora (ISO/TC 217; IEC/TC 14; IEC/TC 31; IEC/TC 38, IEC/TC 57; IEC/TC 79 i IEC/TC 85), pododbora (ISO/TC 34/SC 17; ISO/TC 37/SC 2; ISO/TC 46/SC 9; ISO/TC 108/SC 2; IEC/TC 31/SC G, IEC/TC 31/SC J, IEC/TC 31/SC M) međunarodnih organizacija ISO-a i IEC-a, tijekom 2011. godine redovito su obavljali svoje obveze aktivnog sudjelovanja u radu tih tijela.

HZN vodi tajništvo međunarodnoga tehničkog pododbora IEC/TC/SC 31 J, *Razredba zona opasnosti i zahtjevi za instalacije (Classification of hazardous areas and installation requirements)*. HZN je tijekom 2011. godine redovito obavljao poslove tajništva toga pododbora.

Članovima odgovarajućih hrvatskih tehničkih odbora osiguran je pristup radnim dokumentima navedenih međunarodnih odbora. Međunarodnim se odborima redovito dostavljaju primjedbe na radne dokumente u tijeku pripreme međunarodnih norma te se redovito obavlja glasovanje o radnim dokumentima u svim fazama rada na međunarodnim normama.

HZN je član sustava međunarodnih certifikacijskih shema iz područja elektrotehnike osnovanih u okviru Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (IEC), i to: IEC-ova sustava shema za ocjenu sukladnosti električne opreme i sastavnica (IECEE) i IEC-ova sustava shema za ocjenu sukladnosti električne opreme koja se ugrađuje u prostore ugrožene eksplozivnim atmosferama (IECEx) te sudjeluje u radu njihovih tijela. Prihvaćanje tih sustava i aktivno sudjelovanje u njima olakšava međusobno priznavanje certifikata o ocjeni sukladnosti izdanih prema tim sustavima na međunarodnoj razini.

6.7.2 EUROPSKE ORGANIZACIJE ZA NORMIZACIJU (CEN i CENELEC)

U skladu s obvezama HZN-a koje proizlaze iz članstva u europskim organizacijama za normizaciju, HZN je tijekom 2011. godine (a prema odluci Upravnoga vijeća HZN-a) sudjelovao u radu Tehničke uprave CEN-a

(CEN/BT) i Tehničke uprave CENELEC-a (CENELEC/BT), na sastancima Upravnog vijeća CEN-a (CEN/CA), redovitoj godišnjoj skupštini CEN/CENELEC-a te izvanrednoj skupštini CEN-a. U skladu s obvezama članstva, HZN je redovito glasovao o radnim dokumentima CEN/BT-a i CENELEC/BT-a.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je u radu 115. i 116. sjednice (39. i 40. sjednice o normizaciji) vezano uz primjenu Direktive 98/34/EZ.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je u radu SOGS-a skupine za politiku normizacije i ocjenjivanje sukladnosti).

Predstavnici HZN-a sudjelovali su u radu CEN/CENELEC WG IT Tools.

Predstavnici HZN-a također su sudjelovali na redovitim sastancima radne skupine europskih organizacija za normizaciju u području marketinga i distribucije norma (European Forum for Standards Distribution, EFSD) na kojima se podnose izvješća o prodaji norma u HZN-u i mjerama koje se poduzimaju radi poboljšavanja distribucije norma.

Članovi HZN-a redovito glasuju o radnim dokumentima CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja.

Predstavnici HZN-a su tijekom 2011. godine aktivno sudjelovali na sastancima europskih tehničkih odbora i radnih skupina CLC/TC 31, *Electrical Apparatus for Explosive Atmospheres*, CEN/CENELEC JWG, *Electric Vehicles Standardization* i CEN/BT WG 212, *Halal Food*.

Predstavnici nacionalnog odbora HZN/TO E9 sudjelovali su na 36. sastanku CENELEC TC/SC 9XA; *Komunikacije, signalizacija i sustavi obrade signala*.

Predstavnici HZN-a sudjelovao je u radu radionice CEN/CENELEC-a Projexdata Workshop.

6.7.3 EUROPSKI INSTITUT ZA TELEKOMUNIKACIJSKE NORME (ETSI)

Kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske, HZN prati rad Europskog instituta za telekomunikacijske norme (NSO member – National standards organization).

Godine 2011. HZN je bio promatrač u 26 tehnička odbora/pododbora ETSI-ja.

6.7.4 SURADNJA S NACIONALNIM NORMIRNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA

Održano je nekoliko regionalnih sastanaka i radionica u području normizacije i srodnim područjima na kojima su sudjelovali predstavnici HZN-a.

Nastavljena je suradnja s nacionalnim normizacijskim organizacijama Njemačke (DIN, VDE), Ujedinjenog Kraljevstva (BSI) te američkom normizacijskom organizacijom ASTM na distribuciji njihovih norma korisnicima u Republici Hrvatskoj.

Od lipnja 2010. godine HZN je kao partner Francuske udruge za normizaciju (AFNOR) sudjelovao na projektu tehničke pomoći Europske komisije (Contract no. 2010/244-485 – Macedonia) za izgradnju kapaciteta Instituta za standardizaciju Republike Makedonije (ISRM).

Tijekom 2011. godine na tome programu pomoći sudjelovala su povremeno tri djelatnika HZN-a na osposobljavanju ISRM-a za ispunjenje kriterija za punopravno članstvo u europskim normizacijskim organizacijama (CEN-u i CENELEC-u).

Projekt je uspješno završen krajem srpnja 2011. godine.

HZN je potpisao Sporazum o poslovno-tehničkoj suradnji s Institutom za standardizaciju Republike Makedonije u lipnju 2011.

6.7.5 SURADNJA S DRUGIM TIJELIMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Hrvatski zavod za norme surađuje s ministarstvima i javnopravnim tijelima koje u svojem radu upotrebljavaju norme (Državni zavod za mjeriteljstvo, Hrvatska akreditacijska agencija, Agencija za prostore ugrožene eksplozivnom atmosferom i sl.). Hrvatski zavod za norme također surađuje s Hrvatskom gospodarskom komorom, inženjerskim komorama te strukovnim tehničkim udrugama (HIS-om, Hrvatskim mjeriteljskim društvom, CROLAB-om, hrvatskim ogrankom međunarodnog vijeća za velike elektroenergetske sustave, «CIGRE», Hrvatskim društvom za kvalitetu i drugima).

U skladu sa sporazumom između HZN-a, Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva te Komore inženjera građevinarstva, zajedničkim financiranjem je od 2008. godine započet projekt prevođenja 58 eurokodova na hrvatski jezik i prihvaćanja 57 nacionalnih dodataka. Tijekom 2011. godine 7 eurokodova je prevedeno na hrvatski jezik i objavljeno 7 nacionalnih aneksa (izvorno, na hrvatskom jeziku)

Hrvatski zavod za norme redovito je davao mišljenja na sve propise i zakone iz područja sigurnosti proizvoda te na druge dokumente koje su mu na ocjenu dostavljala ministarstva ili druge državne upravne organizacije. Nadalje Hrvatski zavod za norme davao je na zahtjev Komisije za javne nabave određena tumačenja primjene norma u tehničkim specifikacijama za javne nabave. Na temelju sporazuma s Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovlje HZN je djelatno podržavao projekt tehničkog nazivlja STRUNA.

6.7.6 SUDJELOVANJE U PREGOVORIMA RH/EU

Hrvatski zavod za norme je sudjelovao u svim aktivnostima vezanim za ispunjavanje uvjeta iz područja pregovora Republike Hrvatske s Europskom unijom iz poglavlja 1, *Sloboda kretanja roba*. HZN je 1. siječnja 2010. godine primljen u punopravno članstvo europskih organizacija za normizaciju (CEN i CENELEC) te time ispunio sve obveze koje su se odnosile na normizaciju iz članka 73. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

6.8 INFORMATIČKI SUSTAV HZN-a

Informatički sustav HZN-a karakterizira sljedeće:

- održava se IT infrastruktura HZN-a sa 11 poslužitelja i 70 radnih stanica u lokalnoj mreži sa odgovarajućom web i e-mail zaštitom te centraliziranim sustavom za sigurnosno kopiranje poslužitelja (backup)
- Informatički sustav HZN u potpunosti funkcionira za potrebe člana CEN-a i CENELEC-a.

Tijekom 2011. godine radi zamjene dijela tehnološki zastarjele i dotrajale informatičke opreme (iz 2004. godine) nabavljena su dva poslužitelja, radne stanice, mrežni pisači i prijenosna računala.

Nadalje tijekom 2011. godine za potrebe Odjeka za tehničku pripremu norma nabavljena je nova strojna i programska oprema.

Pristupilo se izradi rješenja koje omogućava uvid u Hrvatske norme za Tijela državne uprave. Svrha tog rješenja:

- Kontrolirani pristup ovlaštenim osobama iz registriranih TDU-a RH da putem kroz Internet do zaštićene baze hrvatskih normi (HRN) koje se nalaze na serveru HZN-a.

- Odabir HRN i otvaranje dokumenata samo za čitanje.
- Zaštita otvorenog dokumenta od spremanja i štampanja
- Evidencija pristupa, korisničkog imena i oznaka otvaranih dokumenata.

Unapređivana je internetska stranica HZN-a na hrvatskome i engleskome jeziku www.hzn.hr na kojoj su javnosti dostupni Katalog hrvatskih norma i Program rada HZN-a sa svim normizacijskim projektima, opće informacije o HZN-u, aktivnostima, tehničkoj infrastrukturi (HZN/TO) i publikacijama. Web stranice HZN-a se dnevno ažuriraju sa novim sadržajima. Na stranici HZN e-Glasilo redovito se objavljuje službeno glasilo HZN-a

U funkciji je e-mail sustav na platformi Lotus Domino/Notes, koji osim uobičajene razmjene poruka osigurava izravnu povezanost s aplikacijskim rješenjima, tj. prihvaćanje i slanje poruka sa svim vrstama priloženih digitalnih dokumenata iz aplikacijskog u e-mail sustav i obrnuto.

Informacijski sustav PSNORM se redovito koristi na ovim aktivnostima:

- preuzimanje bibliografskih podataka, izvornih i radnih dokumenata međunarodnih i pojedinih europskih organizacija za normizaciju u digitalnom obliku
- redovito unošenje i održavanje podataka o tehničkim odborima/pododborima/radnim skupinama i njihovim područjima rada kao i o odgovarajućim međunarodnim i europskim tijelima
- redovito unošenje i održavanje podataka o članovima tehničkih odbora/pododbori i radnih skupina
- redovito unošenje i održavanje podataka o hrvatskim normizacijskim projektima, javnoj raspravi o prijedlozima za prihvaćanje norma, javnoj raspravi o nacrtima hrvatskih norma i o novim hrvatskim normama
- izrada izvještaja za europske i međunarodne institucije o prihvaćenim hrvatskim normama
- izrada izvještaja o prodanim normama onih institucija, s kojima je sklopljen ugovor o prodaji norma

Redovito se koriste aplikacijska rješenja za sljedeće poslovne procese:

- prodaju norma i drugih dokumenata
- financijsko knjigovodstvo
- urudžbiranje dokumenata
- opis i praćenje zaduženja/naplate članarina za članove HZN-a.

Informacijski sustav PSNORM nije održavan u zadovoljavajućoj mjeri u razdoblju od 2009. godine zbog rada na projektu migracije te je povremeno izazivao zastoje u radu.

Zastoji su u određenoj mjeri uklonjeni intervencijom vanjskog održavatelja. Sustav je kompleksan te zahtijeva određena unapređenja. Slijedom navedenoga pokrenut je postupak izrade snimke, dokumentiranja i analize postojećeg stanja sa izradom preporuka za unapređenje sustava na Lotus Domino/Notes tehnologiji. Cilj postupka je izrada dokumentacije i raspisivanje natječaja za ugovaranje godišnjeg održavanja Lotus Domino/Notes sustava.

U smislu ostvarenja ušteda, a povećanja efikasnosti rada HZN-a, gdje je ključni resurs predstavlja količina Internet prometa i njegova brzina, promijenjen je davatelj usluge stalne Internet veze. Brzina od 4/4 Mb/s uz jednaku mjesečnu naknadu putem optičke infrastrukture podignuta na brzinu od 30/30 Mb/s.

Informacijski sustav PSNORM nije održavan u zadovoljavajućoj mjeri u razdoblju od 2009. godine zbog rada na projektu migracije te je povremeno izazivao zastoje u radu.

HZN je 2008. godine, na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske (od 4. rujna 2008. godine) o davanju suglasnosti HZN-u za preuzimanje obveza na teret sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje od 2009. do 2011. godine, za razvoj informatičkog sustava HZN-a s tvrtkom COMBIS d.o.o. sklopio ugovor o „migraciji“ postojećeg sustava upravljanja dokumentima na drugu platformu. S tvrtkom COMBIS d.o.o. proveden je pregovarački postupak bez prethodne objave prema članku 16., stavku 2, točki

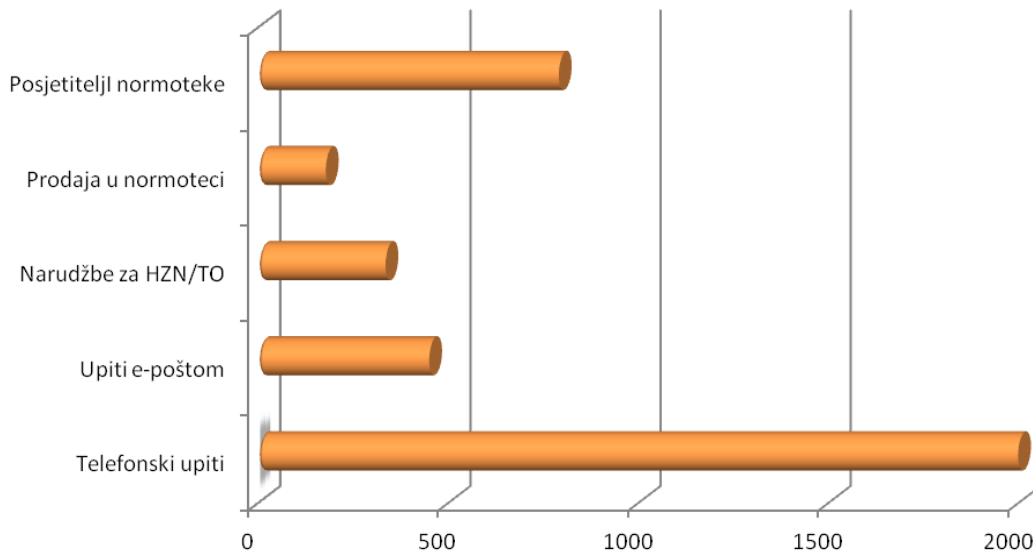
3. („iznimna žurnost“) Zakona o javnoj nabavi. Međutim, u obrazloženju direktne pogodbe kao razlog je navedeno da tvrtka COMBIS d.o.o. ima „autorska prava“ prema ugovoru iz 2002. godine, jer je izradila programsku podršku za postojeći informatički sustav još u vrijeme dok je normizacija bila u sastavu bivšeg DZNM-a.

Prema ugovoru cijeli projekt trebao je biti dovršen do kraja siječnja 2010. godine, ali je aneksom ugovora, koji je potpisao prethodni ravnatelj HZN-a, taj rok produžen do kraja lipnja 2010. godine. Međutim, tvrtka COMBIS d.o.o. ni do kraja 2010. godine nije dovršila taj projekt. Istim je aneksom reducirana i opseg ugovora na štetu HZN-a. Nadalje, tvrtka COMBIS d.o.o. samovoljno je mijenjala neke elemente ugovorne specifikacije bez odobrenja, pa čak i bez informiranja HZN-a, što su stručnjaci HZN-a naknadno utvrdili.

Nastali problemi nastojat će se sporazumno riješiti s tvrtkom COMBIS d.o.o.

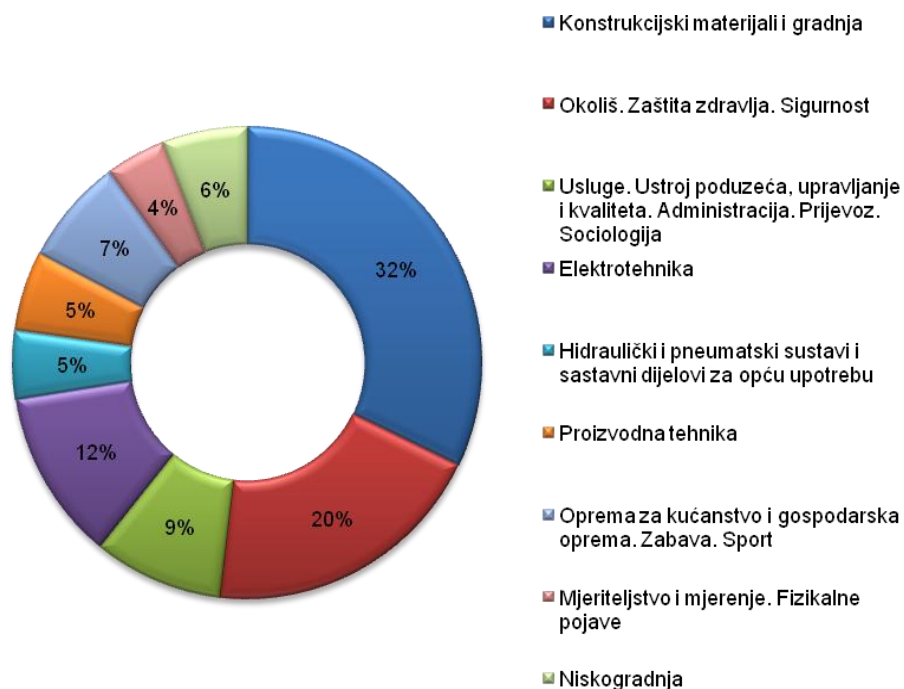
6.9 NORMOTEKA I RAD S KORISNICIMA

Tijekom 2011. godini usluge pretraživanja dokumenata normoteke koristilo je 792 korisnika izvan HZN-a. Telefonskim putem pruženo je oko 2000 obavijesti o normama, a elektroničkom poštom odgovoreno je na 451 upit. Najčešće traženi podaci korisnika bili su o statusu normativnih dokumenata, o zamjeni za povučene normativne dokumente te o sadržaju normativnih dokumenata.

Slika 8: Informacijske usluge normoteke

Korisnici su iskazali najveći interes za obavijesti o normama iz područja građevnih materijala i gradnje, okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti te elektrotehnike.

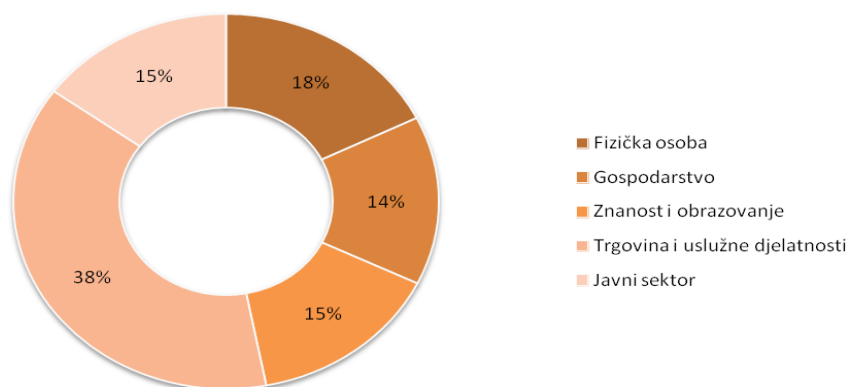
Slika 9: Pružanje obavijesti o normama u odnosu na međunarodnu razredbu norma (ICS)

Normoteka može pružiti korisnicima putem informacijskog sustava HZNorm te baze podataka Perinorm informacije o svim hrvatskim, europskim i međunarodnim normama i normativnim dokumentima te normama većine drugih nacionalnih normizacijskih organizacija industrijski razvijenih država. Navedeni informacijski sustav također omogućuje pružanje informacija korisnicima o tehničkim propisima, te posebno europskim direktivama i vezama između propisa i norma.

Osim toga korisnicima normoteke omogućen je uvid u domaće i strane stručne publikacije iz područja normizacije i srodnih djelatnosti te pretplata na usluge informiranja o normama i normativnim dokumentima.

Korisnici normoteke mogu dobiti na uvid sve normativne dokumente iz zbirka koje se održavaju u normoteci HZN-a: zbirka hrvatskih norma (HRN), zbirka europskih norma (CEN, CENELEC), zbirka međunarodnih norma (ISO, IEC), zbirka njemačkih norma (DIN), zbirka britanskih norma (BSI) te zbirka američkih granskih norma (ASTM). Većina tih dokumenta (više od 90 %) dostupna je na uvid u elektroničkome formatu.

Najveći broj korisnika normoteke u 2011. godini bile su pravne osobe iz područja trgovine i uslužnih djelatnosti. Prema provedenoj anketi korisnika normoteke HZN-a, njih 78 % izjasnilo se kao potpuno zadovoljni pruženim uslugama.

Slika 10: Broj posjetitelja s obzirom na djelatnost

Do kraja godine fond normoteke porastao je za oko 13100 učitanih normativnih dokumenata. S obzirom na fond normoteke, najveći broj upita korisnika u 2011. godini odnosio se na podatke o hrvatskim normama (HRN), a najmanji interes bio je za podatke američkim granskim normama (ASTM).

Za potrebe rada HZN tehničkih odbora tijekom godine pripremljeno je 336 narudžba normativnih dokumenata s odgovarajućom zaštitom.

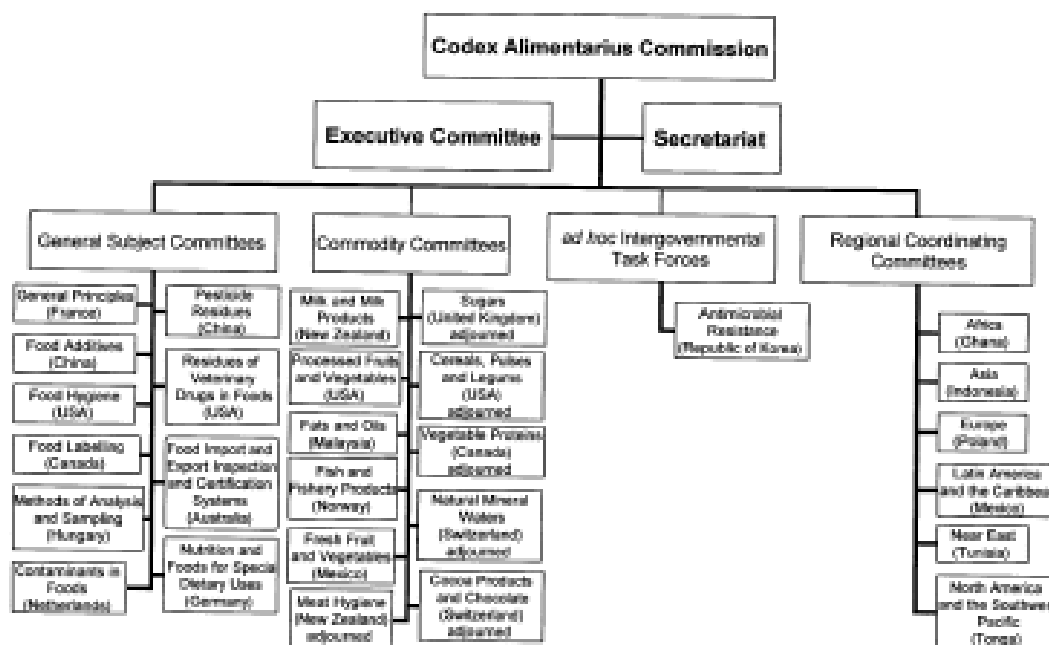
U 2011. godini za sve sudionike seminara, koje su zajednički organizirali CROLAB i Hrvatski zavod za norme, organizirani su zajednički posjeti normoteci tijekom kojih su informirani o fondu i uslugama normoteke.

6.10 KONTAKTNA TOČKA ZA CODEX ALIMENTARIUS

Codex Alimentarius je zbirka međunarodnih norma za hranu, smjernica i kodova dobre prakse kojima je glavna svrha zaštita zdravlja potrošača i osiguranje poštenih postupaka u trgovini hranom. Codex Alimentarius služi kao temelj za mnoge nacionalne norme i propise za hranu. Zbirku donosi Komisija Codex Alimentariusa (CAC).

CAC su zajednički osnovale *Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO)* i *Svjetska zdravstvena organizacija (WHO)*. Sjedište joj je u Rimu (Italija). Svoju prvu sjednicu održala je 1963. godine, a njezini se sastanci redovito održavaju u Rimu ili Ženevi. Republika Hrvatska je država članica Komisije Codex Alimentariusa od 1994. godine.

Na slici 11 prikazana je organizacijska struktura Codexa Alimentariusa.

Slika 11: Organizacijska struktura Codexa Alimentariusa

Države članice WTO-a moraju pri donošenju propisa o sigurnosti hrane upotrebljavati Codexove norme koje priznaju sporazumi WTO/TBT i WTO/SPS. Time se ne zahtijeva da sve države prihvate sve Codexove norme.

Codexove odredbe za sigurnost hrane prihvaćene SPS-om odnose se na najviše granice rezidua za pesticide i veterinarske lijekove, najviše razine za aditive u hrani, najviše razine onečišćivača te zahtjeve za higijenu hrane.

Codexove norme koje priznaje TBT odnose se na označivanje hrane, označivanje prehrambenih vrijednosti, norme o identitetu za pojedine skupine proizvoda, norme trgovačke kvalitete za svježe voće i povrće te *organsku* ili *biološku* hranu.

Svaka država članica Komisije Codex Alimentariusa dužna je ustanoviti Codexovu kontaktnu točku preko koje Komisija komunicira sa zainteresiranim stranama. Hrvatski zavod za norme (HZN) je Codexova kontaktna točka za Republiku Hrvatsku od 1994. godine.

Kontaktna točka za Codex djeluje kao poveznica između tajništva Komisije Codex Alimentariusa i Republike Hrvatske, koordinira sve bitne Codexove aktivnosti u RH, prima sve konačne Codexove

tekstove (norme, kodove prakse, smjernice i druge tekstove savjetodavne naravi) i radne dokumente s Codexovih sjednica te ih distribuira zainteresiranim stranama u Republici Hrvatskoj, šalje komentare na Codexove dokumente ili prijedloge Komisiji Codex Alimentariusu ili njegovim tijelima i/ili tajništvu Codexa, radi u suradnji s nacionalnim Codexovim odborom, djeluje kao veza za razmjenu informacija i koordinira aktivnosti s drugim članicama Komisije Codex Alimentariusu, zaprima pozive na Codexove sjednice i informira Predsjedavajućeg i tajništvo CAC-a o predstavnicima Republike Hrvatske na tim sjednicama, održava knjižnicu konačnih Codexovih tekstova te promiče Codexove aktivnosti u Republici Hrvatskoj.

Kontaktna točka Codexa tijekom 2011. godine zaprimila je oko 1000 Codexovih radnih dokumenata koji su prosljeđeni članovima Nacionalnog Codexovog odbora. Tijekom 2011. godine stručnjaci iz Republike Hrvatske sudjelovali su na 34. sjednici Komisije Codex Alimentariusu.

Stručnjaci iz Republike Hrvatske sudjelovali su u radu elektroničke radne skupine *Codex committee on Pesticide Residues: electronic working group on the revision of the risk analysis principles applied by the Codex committee on Pesticide Residues*.

Jedan stručnjak iz Hrvatskog zavoda za norme sudjelovao je na izobrazbi *Stranthening capacities for effective participation in Codex process and use of Codex standards, guidelinese and recommendations* održanom u Durresu u Albaniji.

6.11 INFORMACIJSKA SREDIŠNJICA U SMISLU SPORAZUMA WTO/TBT

Informacijska središnjica WTO/TBT redovito pruža zainteresiranim stranama (fizičkim i pravnim osobama) iz zemlje i inozemstva informacije o hrvatskim normama i tehničkim propisima. U okviru svojih zadataka, Informacijska središnjica WTO/TBT-a odgovorila je u 2011. godini na više od 200 upita o hrvatskim normama, hrvatskim tehničkim propisima, certificiranju proizvoda te tijelima za certificiranje i ispitivanje. Većina je upita bila iz inozemstva i najvećim se dijelom odnosila na elektroničke komunikacije.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je na redovitim sastancima Odbora za tehničke zapreke u trgovini Svjetske trgovinske organizacije WTO/TBT koji su održani u ožujku, lipnju i studenome 2011. godine.

Vlada Republike Hrvatske svojim Zaključkom (Klasa: 910-04/98-01/05, Urbroj: 5030105-10-1) od 21. listopada 2010. odredila je HZN kao notifikacijsko tijelo u smislu Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini (TBT) pri Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). HZN obavješćuje Tajništvo WTO-a o tehničkim propisima, normama i postupcima ocjene sukladnosti tijekom postupka njihova donošenja u Republici Hrvatskoj, a u skladu s obvezama koje proizlaze iz WTO/TBT sporazuma.

Tijekom 2011. godine nijedno ministarstvo ili državna upravna organizacija nije dostavila nikakve podatke o tehničkim propisima za notifikaciju.

6.12 PRUŽANJE DRUGIH VRSTA USLUGA

6.12.1 DODJELA REGISTRACIJSKIH BROJEVA

U HZN-u se provode i postupci dodjele registracijskog broja za izdavače kartica (IIN) (u skladu s normom ISO/IEC 7812, *Identification cards – Identification of issuers*), dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila i dijelova vozila (WMI, WPMI) (u skladu s normama HRN ISO 3780:1998, *Cestovna vozila – Međunarodna oznaka proizvođača (ISO 3780:1983)* i HRN ISO 4100:1998, *Cestovna vozila – Međunarodna oznaka proizvođača dijelova (ISO 4100:1980)*) i dodjele registracijskog broja davatelja programskih usluga za *smart* kartice (RID) (prema normi ISO/IEC 7816-5:2004, *Identification cards – Integrated circuit cards – Part 5: Registration of application providers*).

Tijekom 2011. godine provedena su dva (2) postupka dodjele registracijskog broja za izdavalja identifikacijskih kartica (IIN), sedam (7) postupaka dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila (WMI), jedan (1) postupak dodjele registracijskog broja proizvođača dijelova vozila (WPMI) i jedan postupak dodjele registracijskog broja davatelja programskih usluga (RID).

U HZN-u se održava registar dodijeljenih registracijskih brojeva za Republiku Hrvatsku (javno dostupan na internetskim stranicama HZN-a).

6.12.2 SEMINARI, PREDAVANJA i RADIONICE ZA IZOBRAZBU KORISNIKA U PRIMJENI NORMA

U suradnji s CROLAB-om HZN je tijekom 2011. godine organizirao sljedeće radionice i seminare o primjeni norma u laboratorijskoj praksi i sustavima upravljanja kvalitetom:

- *Kompetentnost osoblja (laboratorija)*
- *ISO 9001 – Brzi seminar.*
- *Upravljanje ispitnom opremom (4 seminara),*
- *Međulaboratorijska usporedbena ispitivanja (dva),*
- *Poslovanje s hranom – Obveze temeljem Zakona o hrani*
- *Dodaci prehrani – Sastav, označavanje i stavljanje na tržište (dva seminara),*

Hrvatski zavod za norme organizirao je u suradnji s Hrvatskim mjeriteljskim društvom sljedeće seminare u području mjeriteljstva u kemiji TrainMiC (Training in Metrology in Chemistry), Odabrani moduli TrainMiC-a:

- *Mjeriteljstvo u kemiji, statistika u analitičkoj kemiji, mjerna nesigurnost i*
- *Mjeriteljstvo u kemiji, validacija, unutarnja kontrola kvalitete, međulaboratorijske usporedbe, mjeriteljska sljedivost; izbor i uporaba referentnih materijala.*

Hrvatski zavod za norme u suradnji s Hrvatskim školskim muzejom organizirao je predavanje *Norme i muzeji.*

Hrvatski zavod za norme organizirao je u suradnji s Hrvatskim udruženjem za prirodnu, energetska i duhovnu medicinu (HUPED) predavanje *Codex Alimentarius i odnos s europskim zakonodavstvom.*

U suradnji s Fakultetom za elektrotehniku i računarstvo, HZN je organizirao seminar pod nazivom *Javne pokretne mreže u službi inteligentnih prometnih sustava*

HZN je također organizirao seminar *Rad na visini – oprema i norme.*

Stručnjaci HZN-a na prikladan su način (stručnim referatima, prezentacijama i sl.) prezentirali rad HZN-a i primjenu norma na većem broju stručnih i znanstvenih skupova koje su organizirale različite strukovne udruge i organizacije (HGK, HKIE, EDZ, HRO CIGRE, CROLAB, HMD, HDK, HDKBR, MIPRO, HUEC, ICOLIN).

6.12.3 USLUGE INFORMIRANJA KORISNIKA NORMA

Hrvatski zavod za norme (HZN) svojim članovima i korisnicima nudi usluge jednokratnog i trajnog informiranja, pretplatu i stalne narudžbe na norme prema *Cjeniku usluga Hrvatskog zavoda za norme.*

Usluga informiranja odnosi se na hrvatske, europske i međunarodne norme. Na zahtjev korisnika, jednokratno, šest ili 12 puta godišnje, isporučuju se popisi norma prema upitu (jednom tehničkom odboru, jednoj skupini ili podskupini Međunarodne razredbe norma – ICS, tehničkome propisu ili europskoj direktivi Novoga pristupa).

Pretplata na norme, usluga je kod koje se isporuka norma obavlja odmah nakon narudžbe korisnika, a norme se naplaćuju iz novca koji je unaprijed uplaćen na račun HZN-a.

Usluga održavanja stalnih narudžaba odnosi se na hrvatske i međunarodne norme, a uključuje praćenje objavljivanja novih norma prema odabranom užem području (jednom tehničkom odboru, jednoj skupini ili podskupini Međunarodne razredbe norma - ICS), izradu pregleda podataka te isporuku novih norma.

Tijekom 2011. godine pružene su četiri (4) usluge informiranja prema *Cjeniku usluga Hrvatskog zavoda za*

norme. Radi čestih prigovora na nedostupnost HZN on-line kataloga, velik broj usluga informiranja koje su uvrštene u *Cjenik usluga Hrvatskog zavoda za norme* isporučen je korisnicima besplatno.

U skladu s HZN pravilima koja se odnose na autorska prava i iskorištavanje autorskih prava na norme u 2011. godini od strane HZN-a odobrena su 3 zahtjeva za korištenjem dijelova hrvatskih norma u svrhu izrade publikacija namijenjenih za objavu u Republici Hrvatskoj.

6.13 IZDAVAČKA DJELATNOST

6.13.1 OBJAVLJIVANJE HRVATSKIH NORMA

U HZN-u se tehnički uređuju europske i međunarodne norme i normativni dokumenti prihvaćeni u izvorniku za njihovu nacionalnu distribuciju (uključivanje nacionalnih identifikacijskih elemenata i predgovora). Ti se dokumenti pripremaju i pohranjuju isključivo u elektroničkom obliku (PDF formatu) za njihovu distribuciju korisnicima.

U HZN-u se također lektoriraju, tehnički uređuju i oblikuju za objavljivanje i distribuciju hrvatske norme i drugi normativni dokumenti koji se objavljuju na hrvatskome jeziku. Tijekom 2011. godine objavljeno je 12 novih hrvatskih norma prihvaćenih uz prijevod te 22 nacrtu hrvatskih norma na hrvatskome jeziku.

6.13.2 OBJAVLJIVANJE DRUGIH NORMATIVNIH DOKUMENATA

HZN također po potrebi objavljuje i prijevode drugih europskih i međunarodnih normizacijskih dokumenta. Tijekom 2011. godine objavljeni su sljedeći prijevodi takvih dokumenata

ISO/IEC Guide 50:2002, *Sigurnosni aspekti – Smjernice za sigurnost djece*

ISO/IEC Guide 51:1999, *Sigurnosni aspekti – Smjernice za njihovo uključivanje u norme* (zamjena za ISO/IEC upute 51:2000)

ISO Guide 73:2009, *Upravljanje rizikom – Terminološki rječnik*

SI Upute – Međunarodni sustav jedinica (prijevod ISO-ova izdanja SI Guide - International System of Units)

IECEE 01: *IECE-ov sustav shema za ocjenu sukladnosti elektrotehničke opreme i sastavnica (IECEE) – Temeljna pravila* 9. izdanje

IECEE 02: *IECEE-ova shema za međusobno priznavanje ispitnih certifikata za elektrotehničku opremu i sastavnice (CB shema) – Poslovnik*, 10. izdanje

IECEE 03: *Poslovnik IECEE-ove sheme za međusobno priznavanje certifikata o ocjeni sukladnosti prema normama za elektrotehničku opremu i sastavnice (CB-FCS shema)*, 4. izdanje

Pravila o udruživanju CENELEC-a - Statut,

CENELEC Guide 2, *Priprema norma za sigurnost u projektiranju i konstrukciji električne opreme*

CENELEC Guide 3, *Međusobna povezanost propisa i norma*

1. dio: *Upućivanje na norme – osnovni načini primjene*

2. dio: *Usklađivanje propisa i upućivanje na norme*

CENELEC Guide 4, *Dokument o politici nacionalnih odstupanja za harmonizacijske dokumente s posebnim upućivanjem na niskonaponsku direktivu (73/23/EEC) Europske zajednice*

CEN/CENELEC Guide 18, *Provedba posebnih sporazuma povjerenih CEN-u i CENELEC-u u skladu s okvirnim partnerskim sporazumima Europske komisije i EFTA-e 2009. (FPA 2009) koji obuhvaćaju zadatke koji se dodjeljuju CEN-u i CENELEC-u u vezi s europskom normizacijom*

CEN/CENELEC Guide 19, *Smjernice za upravljanje posebnim sporazumima nacionalnih članova uključujući načela podugovaranja*

6.13.3 SLUŽBENO GLASILO

Tijekom 2011. godine objavljeno je šest brojeva HZN e-glasila s ukupno 307 stranica članaka, obavijesti o radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju, novosti iz HZN-a i drugih zanimljivosti.

U prilogu svakog e-glasila objavljuje se Oglasnik za normativne dokumente u kojem se objavljuju rezultati hrvatske normizacije:

- nove hrvatske norme
- nacrti hrvatskih norma
- prijedlozi za prihvaćanje stranih norma u izvorniku
- povučene norme i povučeni nacrti norma
- obavijesti o normama europskih i međunarodnih organizacija za normizaciju.

Tijekom 2011. godine izdano je ukupno 6 brojeva Oglasnika za normativne dokumente s ukupno 421 stranicom.

6.13.4 DRUGE PUBLIKACIJE

HZN također po potrebi objavljuje publikacije vezane uz primjenu norma te različite promotivne publikacije. Tijekom 2011. godine objavljene su sljedeće publikacije toga tipa:

- *Normizacijska početnica* (prijevod CENELEC-ova izdanja *Primer on Standards*),
- *Upute za primjenu Direktive 2006/95/EC*,
- *Upute br. 1/2009 Tehnički propisi* (prijevod PTB-ova izdanja *Technical Regulations*)
- *SI Upute, Međunarodni sustav jedinica* (prijevod odgovarajuće publikacije ISO-a)

6.14 AKTIVNOSTI U PROMICANJU NORMIZACIJE

6.14.1 PREDSTAVLJANJE HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Tijekom 2011. godine aktivnosti povezane s komunikacijom s javnošću te poslovima međunarodne suradnje bile su usmjerene u prvom redu na pripremi i organizaciji predstavljanja normizacije i HZN-a stručnoj i široj javnosti na stručnim skupovima, izložbama, seminarima, radionicama, okruglim stolovima te na promicanju djelatnosti HZN-a na specijaliziranim sajmovima i skupovima:

- Predstavljanje djelatnosti i novih norma na 21. međunarodnom elektroinženjerskom simpoziju u održanom Šibeniku u svibnju 2011. godine,
- Predstavljanje djelatnosti i novih norma na 23. simpoziju, Planiranje i projektiranje održanom u Zagrebu u studenome 2011. godine,
- HZN je bio pokrovitelj 11. hrvatske konferencije o kvaliteti i 2. znanstvenoga skupa Hrvatskog društva za kvalitetu, održanog u svibnju u Šibeniku,
- HZN se predstavio na 53. međunarodnom sajmu obrtništva, središnjem poslovnom događaju obrtnika, malih i srednjih poduzetnika u Hrvatskoj, u travnju Zagrebački velesajam.

Putem sredstava javnog priopćavanja HZN je redovito obavješćivao hrvatsku javnost o aktualnim normizacijskim aktivnostima izdavanjem priopćenja za medije, vođenjem press-clippinga i drugim PR aktivnostima:

- interaktivnom komunikacijom s korisnicima i pružanjem ciljanih informacija putem pisanih materijala i internetskih stranica (obavijesti o novim elektroničkim publikacijama, pisanje obavijesti o novim uslugama, vođenje arhive vijesti - internacionalizacija i promicanje na Internetu)
- analizom uspješnosti javnog komuniciranja odnosno prikupljanjem povratnih informacija i njihovom prilagodbom za daljnje korištenje u pripremi i planiranju poslovanja
- redovitim unapređivanjem i upravljanjem komunikacijama s međunarodnim, europskim i nacionalnim organizacijama za normizaciju i njihovim uredima za odnose s javnošću.

6.14.2 OBILJEŽAVANJE SVJETSKOG DANA NORMA 2011. GODINE

Prigodom Svjetskog dana norma 14. listopada 2011. godine Hrvatski zavod za norme uputio je priopćenje hrvatskoj javnosti putem sredstava javnog priopćavanja u kojem je prenesena poruka svjetskih organizacija za normizaciju ISO-a, IEC-a i ITU-a. U poruci je pod krilaticom *Međunarodne norme – pokretači globalnog povjerenja* istaknuto da su norme za proizvode i usluge temelj za kvalitetu, ekologiju, sigurnost, pouzdanost, funkcionalnu sposobnost, učinkovitost i ekonomičnost. Proizvođačima omogućuju povjerenje u vlastitu sposobnost da dopru do globalnih tržišta sigurni u to da će njihov proizvod biti globalno uspješan.

6.14.3 MEĐUNARODNA SURADNJA

U području međunarodne suradnje HZN je pratio rad međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO i IEC) i europskih organizacija za normizaciju (CEN, CENELEC, ETSI) u području upravljanja komunikacijama.

Nastavljena je aktivnost prikupljanja obavijesti o nacionalnom radu i njihovo prosljeđivanje međunarodnim i europskim organizacijama za normizaciju kao i sudjelovanje u radu tih tijela u području upravljanja komunikacijom s javnošću te praćenjem rada međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju.

Hrvatski je zavod za norme u listopadu 2011. godine bio domaćin 8. CEN-CENELEC-ovog PR okruglog stola na kojemu se redovito svake godine okupljaju stručnjaci za upravljanje komunikacijama i za odnose s javnošću (PR) iz nacionalnih normizacijskih tijela (NSB). Tom prigodom razmjenjuju se iskustva u PR radu, predstavljaju novi načini promoviranja i predstavljanja normi i normizacije stručnoj i općoj javnosti. Središnja tema ovog skupa bila je kako poboljšati komunikaciju s malim i srednjim poduzetništvom i kako privući njihov potencijal za uključivanje u normizacijski rad.

6.15 AKTIVNOSTI HZN-a NA DISTRIBUCIJI NORMA I NORMATIVNIH DOKUMENATA

Hrvatski zavod za norme osim hrvatskih norma zainteresiranim korisnicima u Republici Hrvatskoj osigurava nabavu odgovarajućih međunarodnih norma te nacionalnih norma drugih država koje su od posebnog interesa za hrvatsko gospodarstvo. HZN je radi osiguranja dostupnosti tih norma nacionalnim korisnicima sklopio odgovarajuće sporazume s njemačke DIN-om i VDE-om, britanskim BSI-jem te američkim ASTM-om. HZN povremeno osigurava nacionalnim korisnicima i norme drugih nacionalnih normizacijskih organizacija (ANSI, IEEE, NFPA, SAE itd.) s kojima nema formalne sporazume o distribuciji.

Od 2009. godine, osim distribucije normativnih dokumenata u papirnatome obliku, HZN je u svrhu unapređivanja kvalitete pružanja usluga korisnicima norma uveo i mogućnost distribucije tih dokumenata i u elektroničkome obliku (u formatu PDF na CD romu). Svi normativni dokumenti, bez obzira na medij na kojem se distribuiraju, zaštićeni su s pomoću vodenog žiga kako bi označio zakonitog nositelja licencije. Vodenim žigom koji se nalazi u zaglavlju stranice obilježava se svaka stranica normativnog dokumenta i u pravilu sadržava slijedeće podatke: ime kupca, broj računa, datum kupnje i obavijest „Zabranjeno umnožavanje u bilo kojem obliku i na bilo koji način bez pisane dozvole HZN-a.“

Na isti način provodi se zaštita i dokumenata drugih međunarodnih i nacionalnih normizacijskih organizacija koje HZN distribuira.

U 2011. godini broj prodanih normativnih dokumenata u elektroničkom obliku (pdf na CD-ROM-u) porastao je za 52 % u odnosu na 2009. godinu te sada iznosi 49,02 % od ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata.

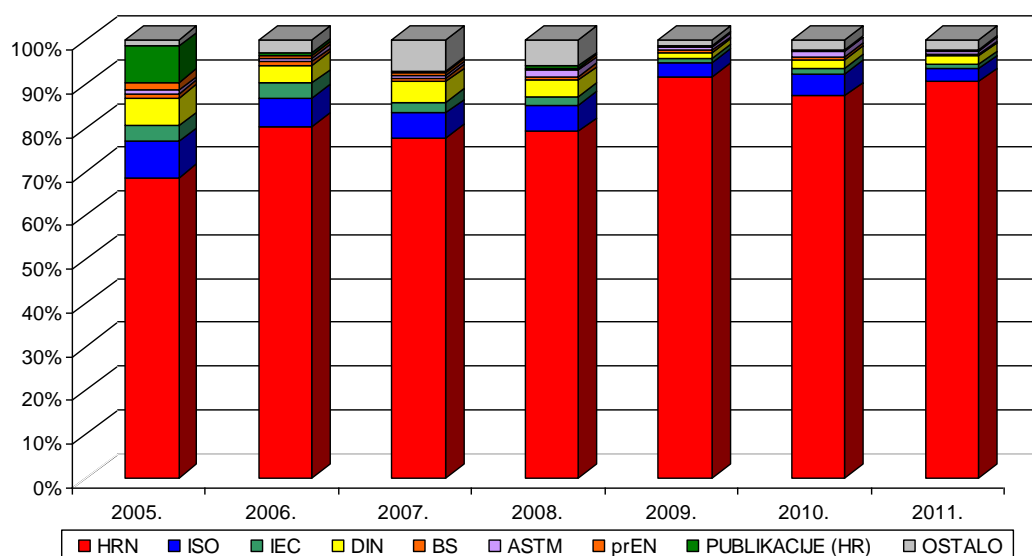
Sudjelovanje zaposlenika HZN-a na raznim stručnim skupovima i održavanje seminara u organizaciji HZN-a redovito se koristi za promidžbu hrvatskih normativnih dokumenata. Na taj se način osigurava predstavljanje hrvatskih normativnih dokumenata većem broju stručnjaka i potiče njihov interes za kupnju.

U 2011. godini prodano je 3998 različitih normativnih dokumenata u 7089 primjeraka.

U tablici u nastavku prikazan je broj prodanih normativnih dokumenata u razdoblju od 2005. do 2011. godine, prema normizacijskim organizacijama. Odgovarajući prikaz dan je također i u grafičkom obliku na slici 6.

Tablica 3: Prodaja normativnih dokumenata prema izvorniku

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
HRN	4865	8778	7457	7588	9830	6937	6409
ISO	594	701	549	567	328	410	208
IEC	251	376	242	198	123	101	68
prEN	130	86	69	43	11	22	15
DIN	447	441	447	361	141	142	140
BS	73	90	72	83	47	66	24
ASTM	61	84	61	126	72	90	64
PUBLIKACIJE (HR)	585	63	30	57	25	12	4
OSTALO	100	313	687	571	146	176	157
UKUPNO	7289	11018	9712	9656	10723	7956	7089

Slika 12: Prikaz prodaje normativnih dokumenata prema izvorniku

6.16 SUSTAV UPRLJANJA KVALITETOM HZN-a

Godine 2009. HZN je proveo certifikaciju sustava kvalitete te je u ožujku 2009. godine dobio CERTIFIKAT CH 09/0395 kvalitete prema normi ISO 9001:2008. Certifikaciju sustava kvalitete provela je švicarska tvrtka SGS. Certifikat vrijedi do ožujka 2012. godine. Godine 2011. proveden je redoviti audit sustava upravljanja kvalitetom HZN-a.

7 FINACIJSKO IZVJEŠĆE

Za Hrvatski zavod za norme (glava 050/80) planirana su sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu (Narodne novine, br. 140/2010) u iznosu od 14.247.634,00 kuna (opći prihodi i primici - izvor 11). Zaključno s 31.12.2011. godine doznačen je ukupan iznos sredstava 11.926.537,95 kuna od toga 11.875.093,63 kuna su opći prihodi i primici odnosno 99,57 % dok su namjenski prihodi doznačeni u iznosu od 51.444,32 kuna odnosno 0,43 %.

U skladu s odredbama Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 87/2008) i Zakona o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2011. godinu (Narodne novine, br. 140/2010), Hrvatski zavod za norme je izradio financijski plan za razdoblje od siječnja do prosinca 2011. godine u iznosu 14.247.634,00 kuna.

Rashode poslovanja u 2011. godini Hrvatski zavod za norme sveo je u okvire raspoloživih financijskih sredstava, a mjerama štednje i preraspodjelom sredstava u iznosu od 300.000,00 kuna planiranih u financijskom planu podmirene su i dospjele obveze.

7.1 PRIHODI

Planirana sredstva koja su odobrena u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu (Narodne novine, br. 140/2010) u iznosu od 14.247.634,00,00 kuna (opći prihodi i primici – izvor 11) umanjena su dva puta:

1. Odlukom Vlada Republike Hrvatske o preraspodjeli sredstava planiranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu (Narodne novine, br. 87/2011), objavljena je ušteda Hrvatskog zavoda za norme u ukupnom iznosu 644.483,00 kuna i preraspodjela 300.000,00 kuna unutar pojedinih pozicija.
2. Odlukom Vlada Republike Hrvatske o preraspodjeli sredstava planiranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu (Narodne novine, br. 122/2011), objavljena je ušteda Hrvatskog zavoda za norme u ukupnom iznosu 100.000,00 kuna.

U skladu s navedenim uštedama ukupni planirani prihodi za razdoblje od siječnja do prosinca 2011. godine iznosili su 13.502.804,00 kuna (opći prihodi i primici - izvor 11).

U ukupno ostvarenim prihodima 11.917.036,38 kuna sudjeluju opći prihodi i primici 11.879.560,90 kuna i namjenski prihodi 37.475,48 kuna.

U 2011. godinu preneseno je iz 2010. godine ukupno 17.265,09 kuna namjenskih prihoda na temelju projekta AFNOR/HZN i dobivene suglasnosti Ministarstva financija. Naime HZN je u studenome 2010. godine na temelju članka 50. Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 87/08), stavak 4: "da se uplaćene i prenesene, a neplanirane pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene i namjenski primici od zaduživanja mogu koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima u državnom proračunu", dobio suglasnost Ministarstva financija za otvaranje novog izvora 43 – namjenska sredstva u Državnom proračunu za 2010. godinu, za projekt *AFNOR/HZN. Project: Macedonia Technical assistance for capacity building of the Institute of Standardisation (ISRM)*.

Svrha je projekta tehnička pomoć u razvoju normizacije i priprema *Instituta za standardizaciju Republike Makedonije* (MACEDONIA project: EuropeAid/129223/ C/SER/MK - Technical assistance for capacity building of the Institute of Standardisation) za punopravno članstvo u europskim normizacijskim organizacijama. Glavni je nositelj projekta *Francuski zavod za norme* (AFNOR), a HZN sudjeluje kao partner AFNOR-a za dio projekta koji se odnosi na pripremu ISRM-a za punopravno članstvo u CEN-u i CENELEC-u.

Iz redovite djelatnosti HZN-a fakturirano je izlaznih računa u iznosu od 3.613.770,15 kuna, a naplaćeno je 3.472.210,15 kuna što predstavlja 96 %. Prihodi koje HZN ostvaruje prodajom norma, naplatom članarina i drugim aktivnostima uplaćuju se u Državnu riznicu pod šifrom 5681 i vode se samo u evidencijama HZN-a.

Prihodi ostvareni na temelju obavljanja redovite djelatnosti:

PRIHODI	2010.	2011.	indeks 2011/2010*100
norme	2.248.559,40 kn	2.191.060,15 kn	97,40
članarine	1.580.900,00 kn	1.281.150,00 kn	81,00
ukupno	3.829.459,40 kn	3.472.210,15 kn	90,70

7.2 RASHODI

Ukupno planirani rashodi poslovanja za 2011. godinu iznose 13.502.804,00 kuna (opći prihodi i primici - izvor 11).

Ukupni rashodi izvršeni su u iznosu 11.932.481,82 kuna odnosno 88 % u odnosu na plan.

Rashodi poslovanja se sastoje od: rashoda za zaposlene, materijalnih rashoda i financijskih rashoda.

Rashodi za zaposlene izvršeni su u ukupnom iznosu 6.437.265,83 kuna odnosno 92 % planiranih sredstava za rashode za zaposlene. Rashodi za zaposlene izvršeni su prema Zakonu o plaćama u javnim službama i propisanoj proračunskoj osnovici.

Udio izvršenih rashoda za zaposlene u ukupno izvršenom proračunu za 2011. godinu iznosi 54 %.

Materijalni rashodi izvršeni su u ukupnom iznosu 4.809.577,40 kuna što predstavlja 92 % od planiranih sredstava za materijalne rashode.

Udio izvršenih materijalnih rashoda u ukupno izvršenom proračunu za 2011. godinu iznosi 40 %.

Najmanje ostvarenje u odnosu na plan ostvareno je kod rashoda koji se odnose na materijal i dijelove za tekuće i investicijsko održavanje.

Značajniji izvršeni materijalni rashodi odnose se na rashode za međunarodne članarine, intelektualne i osobne usluge te službena putovanja.

HZN plaća članarine međunarodnim organizacijama za normizaciju (ISO i IEC) i europskim organizacijama za normizaciju (CEN i CENELEC), te ovi rashodi čine 33 % materijalnih rashoda a njihov udio u ukupno izvršenim rashodima iznosi 14 %.

Financijski rashodi izvršeni su u iznosu 25.638,85 kuna što predstavlja 95 % planiranih sredstava za financijske rashode.

Udio izvršenih financijskih rashoda u ukupno izvršenom proračunu za 2011. godinu iznosi 0,2 %.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvršeni su u iznosu 659.999,73 kuna što predstavlja 53 % planiranih sredstava za rashode za nabavu nefinancijske imovine.

Udio izvršenih rashoda za nefinancijsku imovinu u ukupno izvršenom proračunu za 2011. godinu iznosi 5,5 %.

Hrvatski zavod za norme realizirao je rashode za nefinancijsku imovinu:

Šifra	Iznos (kn)
A651002 Administracija i upravljanje	49.202,46
K651011 Informatizacija	610.797,27
Ukupno	659.999,73

HZN je podmirio sve dostavljene fakture prema svojim dobavljačima do 31. prosinca 2011. godine.

ZAKLJUČAK

Hrvatski zavod za norme (HZN) je od 1. siječnja 2010. godine punopravni član Europskog odbora za normizaciju (European Committee for Standardization, CEN) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC). HZN je od 1. siječnja 1994. godine i nacionalna normizacijska organizacija (NSO) član ETSI-ja. Time je HZN ispunio uvjete iz članka 73. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji se odnose na članstvo Republike Hrvatske u specijaliziranim europskim organizacijama za normizaciju (CEN, CENELEC, ETSI).

U skladu s obvezama HZN-a koje proizlaze iz članstva u europskim organizacijama za normizaciju, HZN je tijekom 2011. godine sudjelovao u radu tehničkih tijela CEN-a i CENELEC-a te na sastancima Upravnog vijeća CEN-a i redovitim i izvanrednim godišnjim skupštinama CEN-a i CENELEC-a. HZN je redovito glasovao o svim radnim dokumentima CEN/BT-a i CENELEC/BT-a kao i o svim radnim dokumentima CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te o radnim dokumentima tehničkih odbora međunarodnih organizacija u čijem radu HZN aktivno sudjeluje.

HZN prati dinamiku razvoja europskih norma te u skladu s tom dinamikom prihvaća europske norme u nacionalni normizacijski sustav u skladu s datumima predviđenim za njihovo prihvaćanje. Do kraja 2011. godine u hrvatski normizacijski sustav ukupno je prihvaćeno 27417 europskih i međunarodnih norma. Tijekom 2011. godine objavljene su 2182 nove hrvatske norme, 895 ih je povučeno, a za javnu raspravu je objavljeno oko 3000 dokumenata. U bazu podataka upisano je oko 3900 novih projekata.

Zbog uloge koju usklađene europske norme imaju u provedbi tehničkog zakonodavstva koje se temelji na načelima novoga pristupa, Hrvatski zavod za norme tijesno surađuje s ministarstvima i drugim državnim upravnim organizacijama u pripremi popisa odgovarajućih norma koje služe kao tehnička potpora za provedbu toga zakonodavstva.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je u radu odbora Europske komisije koji se odnosi na primjenu Direktive 98/34/EZ te sastancima Odbora za tehničke zapreke u trgovini Svjetske trgovinske organizacije WTO/TBT.

Tehnički odbori HZN-a prate rad većeg broja europskih i međunarodnih tehničkih odbora: 214 CEN/TC-a (66 %), 25 CENELEC/TC-a (37 %) i sve postojeće ETSI/TC-e (100 %), 127 ISO/TC-a (57 %) i 38 IEC/TC-a (39 %).

Nastavljen je rad na prihvaćanju i pripremi prijevoda europskih norma iz područja graditeljstva (tzv. eurokodova) i izradi nacionalnih dodataka tim normama. Geofizički zavod Prirodoslovno matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izradio je karte potresnih u Republici Hrvatskoj za potrebe nacionalnih dodataka, a Državni hidrometeorološki zavod priredio je podatke potrebne za odgovarajuće karte klimatsko-meteoroloških parametara.

Katalog hrvatskih norma redovito se osuvremenjuje na internetskoj stranici HZN-a.

HZN je bio suorganizator i pokrovitelj niza skupova te aktivno sudjelovao sa stručnim prezentacijama na tim skupovima.

Hrvatski zavod za norme do 31. prosinca 2011. godine podmirio je sve financijske obveze prema svojim dobavljačima.

HZN-2-68/2012-MV-1

Zagreb, 23. studeni 2012.

**v.d. ravnatelja
Miran Škerl**